

НОТАРСКА КОМОРА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

број | 22

НОТАРИУС

CHAMBRE DES NOTAIRES DE LA RÉPUBLIQUE DE MACÉDOINE

Издавач:
**НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Главен и одговорен уредник:
Нотар ЉУБИЦА МОЛОВСКА

Редакциски одбор:
Нотар ЕЛЕНА ПЕНЏЕРКОВСКИ
Нотар АНИТА АДАМЧЕСКА
Нотар АНАСТАСИЈА ПЕТРЕСКА
Д-р ФИДАНЧО СТОЕВ • судија во пензија
РАНКО МАКСИМОВСКИ • судија во пензија
ТЕОФИЛ ТОМАНОВИК • судија во пензија

Адреса:
**НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**
бул. „Октомвриска Револуција“ бр. 2/1
1000 Скопје,
Тел.: 02 3115 816; 02 3214 448
Факс: 02 3239 150
Секретар: 078 219 867
е-mail: nkrm@t-home.mk
www.nkrm.org.mk

Даночен број: МК 4030998346127
Жиро сметка: 240010000006382
УНИ БАНКА АД Скопје

Лектор:
ДАНИЕЛ МЕДАРОСКИ

Графички дизајн и
техничко уредување:
СТУДИО КРУГ Скопје

Печати:
МАРИНГ Скопје

Тираж:
300 примероци

Дел од терминологијата која се користи во
текстовите, специфична за проблематиката на
темите во весникот, е оставена онака како што
мислеа авторите, без поголема лектор- ска
анализа.

Од лекторот

ПРАВОТО НА ПРЕТСТАВУВАЊЕ, ПРАВОТО НА ПРИРАСНУВАЊЕ И НАСЛЕДНИЧКАТА ТРАНСМИСИЈА – д-р Ангел Ристов	5
ЗАЈАКНУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА СПП И ФТ – НОВ МОДЕЛ НА ДОСТАВУВАЊЕ ПОДАТОЦИ – д-р Ивица Симоновски	20
ДЕЛОВНИК ЗА РАБОТА НА КОМИСИЈАТА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ КОНКУРС ЗА ИМЕНУВАЊЕ НОТАРИ (ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ).....	28
ПОТВРДА (СОЛЕМНИЗАЦИЈА) НА ЗАДОЛЖНИЦА	32
ТЕРКОВИ НА ИЗЈАВИ СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖНИЦА	34
ПРАВНО УКАЖУВАЊЕ ЗА ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ НА НОТАРОТ ВО ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖНИЦА	39
ПРАВНИ МИСЛЕЊА УТВРДЕНИ ОД СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ И УСВОЕНИ ОД УПРАВЕН ОДБОР НА КРМ	44
ЗАКЛУЧОЦИ ОД РЕДОВНОТО СТРУЧНО СОВЕТУВАЊЕ НА НОТАРИТЕ ОДРЖАНО НА 10 И 11 НОЕМВРИ 2012 ГОДИНА ВО ОХРИД, ХОТЕЛ МЕТРОПОЛ И БЕЛВИ	58
ЗАКЛУЧОЦИ ДОНЕСЕНИ ОД СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ И УСВОЕНИ ОД УПРАВЕН ОДБОР НА НКРМ	63
ТЕРК РЕШЕНИЕ ЗА ТРОШОЦИТЕ НА КОИ НОТАРОТ ИМА ПРАВО КОГА ПОСТАПУВА КАКО ПОВЕРЕНИК НА СУДОТ СО ДОПОЛНУВАЊА НА ДАДЕНАТА ПРАВНА ПОУКА	69
ТЕРК РЕШЕНИЕ ЗА ПОПРАВКА НА РЕШЕНИЕТО ЗА ДОЗВОЛА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ	71
ТЕРК РЕШЕНИЕ ЗА ИСПРАВКА НА РЕШЕНИЕ ЗА НАСЛЕДУВАЊЕ	73
IN MEMORIAM	75
НОТАРИ ИМЕНУВАНИ СО 29-ИОТ КОНКУРС	77
ИМЕНИК НА ПОМОШНИЦИ – НОТАРИ	78
ИМЕНИК НА НОТАРИ ВО РМ	81

ПРАВОТО НА ПРЕТСТАВУВАЊЕ, ПРАВОТО НА ПРИРАСНУВАЊЕ И НАСЛЕДНИЧКАТА ТРАНСМИСИЈА

д-р Ангел Ристов*

Апстракт:

Правото на претставување, правото на прираснување и правилото на исклучивост претставуваат основните постулати на кои се базира ѝареншеларно-линеарниот систем на групирање на наследниците во законски наследни редови. Овој систем, освен во македонското наследно право, е прифатен и во поголем број современи наследно-правни системи. Со оглед дека во праксицата мошне често се случува институирано право на претставување да се помеша со институирано наследничката трансмисија, во трудот поконкретно ќе ги анализираме наведениите институции со цел појтемелно да ги разграничиме и да ги утврдиме нивните карактеристики и примена.

Клучни зборови:

Право на претставување (*ius representationis*); право на прираснување (*ius accrescendi*) и наследничката трансмисија.

Во наследното право, од неговата појава па до денес, не постои решение според кое по смртта на оставителот на наследство истовремено се повикуваат сите законски наследници. При формирањето на кругот на законските наследници законодавецот отсекогаш поаѓал од определени факти кои ги сметал за решавачки, како што се, на пример: сродството, полот, примогенитурата, брачната врска и др.¹ Во поново време, како резултат на современите тенденции во семејното право и реформите во семејните законодавства, како решавачки фактори за определување на законските наследници се јавуваат и други фактори, како на пример регистрираните партнерства и вонбрачните заедници.²

* Асистент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје.

¹ Во теоријата и законодавствата во зависност од тоа на кои факти им се дава пресудно значење се познати три системи за определување на кругот на законски наследници: 1. Систем на близина на сродство; 2. Систем на заедничка крв, и 3. Систем на ѝареншели. Последниот систем се јавува во две варијанти, и тоа како ѝареншеларно-градуелен и ѝареншеларно-линеарен систем. Повеќе за ова да се види кај: Љиљана Спиновиќ-Трпеновска, *Наследно право*, 2 август С, Скопје, 2009, стр. 88-93; Миле Хаџи Василев-Вардарски, *Наследно право*, Култура, Скопје, 1983, стр. 98-100; Владислав Ѓ. Ѓорѓевиќ, *Наследно право*, Правни факултет Ниш, Ниш, 1997, стр. 114-119; Оливер Б. Антић, *Наследно право, ѝеио издание*, Београд, 2004, стр. 66-69; Slavko Marković, *Nasledno pravo u Jugoslaviji*, Savremena administracija, Beograd, 1978, стр. 77-78.

² Подобрно за промените во семејството и семејното право да се види кај: Дејан Мицковиќ, *Семејството во Евроа XVI-XXI век*, Блесок, Љиљана Спиновиќ-Трпеновска, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, *Наследното право во Република Македонија*, Блесок, Скопје, 2010, стр. 16-22; Љиљана Спиновиќ-Трпеновска, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, *Наследувањето во Евроа*, Блесок, Скопје, 2011, стр. 53-66; Ангел Ристов, „Вонбрачната заедница и статусот на вонбрачните партнери во наследното право“ *Асоцијација ЈУРИДИКА*, 26-28 февруари 2010 г.

Во македонското наследно право, како и во другите современи права, е прифатен парентеларно-линеарниот систем на определување на кругот на законски наследници.³ Според него како основа за определување на законските наследници се зема близината на степенот на сродството помеѓу оставителот и неговите наследници (*йринцијоѝ на исклучивосѝ*), но се предвидува и можноста за *йрвенсѝвена йримена на йравоѝо на йреѝсѝавување* и *суйсидиерна йримена на йравоѝо на йрираснување*.⁴

И покрај тоа што правото на претставување и правото на прираснување се класични институти на наследното право, практика покажува дека нивната содржина сепак не е добро позната при остварувањето на наследните права.⁵ Ова особено се однесува на институтот право на претставување, кој понекогаш се поистоветува со институтот наследничка трансмисија и *vice versa*. Како резултат на тоа, во текстот што следува, подетално ќе ги анализираме наведените институти со цел подобро да ја запознаеме нивната содржина и карактеристиките и да ги разграничиме во однос на нивната примена во практиката.

I. ПРАВОТО НА ПРЕТСТАВУВАЊЕ (IUS REPRESENTATIONIS)

Во наследното право законското наследување може да се реализира на два начини: *дирекѝно* од предокот и *врз основа на йравоѝо на йреѝсѝавување*.⁶ Притоа, согласно правилото на исклучивост, наследниците со поблизок степен на сродство со оставителот ги исклучуваат наследниците кои се со подалечен степен на сродство со оставителот.⁷ Како резултат на тоа, чести се случаите кога во рамките на еден ист наследен ред влегуваат и наследници од различен степен на сродство

³ Причина за ваквото определување се позитивните карактеристики на овој систем: поправично распределување на оставината за разлика од другите наследно-правни системи, можноста и помладите роднини да бидат повикани на наследство, остварување на социјалната функција на наследувањето и др.

⁴ Врз основа на овие два института, како и правилото на исклучивост, се темели парентеларно-линеарниот систем кој распределбата на оставината ја заснова на поделбата на роднините на линии и на гранки и во рамките на секоја линија на посебни гранки.

⁵ Потврда на ова становиште е решението на Основниот суд Скопје I Скопје ОД. бр. 469/02 според кое: „По смртта на оставителот В.С. како наследници од првиот наследен ред и по *йравоѝо на йреѝсѝавување* ги оставил синот Д.Д., ќерките Ц.Д., В.С., и Ј.С., *како и снааѝа Е.С. внуциѝе И.С. и С.С. ѝо йраво на йреѝсѝавување од умрениѝ син В.С.*“ Во конкретниот случај, судот погрешно го наведува правото на прираснување како основ за наследување на неговите живи потомци, бидејќи тие се јавуваат како директни наследници во првиот наследен ред (синот Д.Д. и ќерките Ц.Д. В.С. и Ј.С.). Исто така, повторно погрешно го наведува правото на претставување со оглед на фактот дека тоа се однесува само на потомците на претходно починатиот наследник (синот В.С.), но не и на брачниот другар (Е.С.). Притоа е важно да се напомене дека за да дојде до примена на правото на претставување е потребно судот да утврдил дека синот не го надживеал својот татко. Тоа судот во конкретниот случај пропуштил да го утврди. Доколку синот го надживеал својот татко, но починал пред да се прими за наследник, тогаш не може да се примени правото на претставување. Во овој случај настанува наследничка трансмисија, односно преминување на правото на наследување на неговите наследници од првиот наследен ред во кои спаѓа и брачниот другар. Само во ваков случај брачниот другар ќе имал право на наследство. Со други зборови, за да можел брачниот другар да добие дел од наследството на својот починат сопруг, судот по ниту еден основ не требало да го превиди фактот на моментот на смртта на починатиот сопруг, а тоа е по смртта на оставителот.

⁶ Marcel Planiol, *Traité Élémentaire de DROIT CIVIL*, Tome troisième, Paris, 1910, стр. 345.

⁷ Побеќе за ова види кај: Henri et Léon Mazeaud, Jean Mazeaud, *Leçons de DROIT CIVIL*, Tome quatrième, Éditions Montchrestien, Paris, 1963, стр. 597-598.

со оставителот. Во ваков случај поблиските по степен на сродство наследници ги исклучуваат подалечните. Меѓутоа, доследното почитување на правилото на исклучивост во реалниот живот би претставувало голема неправда за одредени законски наследници. Така, на пример, доколку оставителот по својата смрт оставил син и два внука од порано починатата ќерка, повикувајќи се само на степенот на близината на сродството со оставителот, синот би го добил целото наследство, а внуците не би добиле ништо.⁸ Токму поради ваквите парадоксални ситуации, „правото на претставување претставува исклучителна мерка која го дерогира приципот на близина според степенот на сродство“⁹ и овозможува „децата да дојдат на местото и линијата на нивниот претходно починат татко и да го наследат неговиот дел од наследството“.¹⁰

Причините и потребата за воведување на правото на претставување не датираат од современите општества. Тие биле забележани уште во времето на римското право. Со цел да се избегнат неправилностите до кои доведувала директната примена на системот на близина на сродство, римските претори создале едно ново посебно право врз основа на кое во рамките на една иста линија и ист наследен ред (парентела) се овозможувало да се повикаат на наследство потомците на поблискиот оставителов роднина кој не станал наследник. И покрај тоа што ова право не било познато под терминот „*ius representationis*“, во старото римско право тоа имало долготрајна примена.¹¹ Во законските прописи, институциите на Гај за прв пат ја предвидуваат можноста потомците кои биле *sui iuris* да дојдат на местото (*in locum*) на нивните претходно

⁸ Во науката за наследното право неспорно е дека со воведувањето на правото на претставување се остваруваат две цели во рамките на законското наследување. *Првајна* се однесува на подобрувањето на наследно-правната положба на роднините кои се во подалечна врска со оставителот според близината на степенот на сродството. Тие можат да го заземат степенот на сродство на нивниот предок, а со тоа и да го наследат неговиот дел. Имено, доколку нивниот предок од кои било причини не станал наследник, без правото на претставување тие би биле доведени во нерамноправна и неправедна состојба. Со тоа, може да се забележи дека наследното право сепак остварува и одредена социјална функција во општеството. *Вторајна* цел е што со определувањето на делот којшто наследниците треба да го наследат од нивниот претходник однапред се оневозможува да се наруши принципот на еднаквост на наследниците и на линиите во една парентела. Поточно, наследниците кои се повикуваат на правото на претставување го добиваат само делот што би му припаднал на нивниот претходник, делејќи го на еднакви делови во секој конкретен случај, во зависност од нивниот број, ниту повеќе ниту помалку. Повеќе за ова види кај: Миле Хаџи Василев-Вардарски, *op. cit.*, стр. 103; Borislav T. Blagojević, *NASLEDNO PRAVO u Jugoslaviji prava republika i pokrajina*, „Savremena administracija“, Beograd, стр. 119-120.

⁹ Henri et Léon Mazeaud, Jean Mazeaud, *op. cit.*, стр. 598.

¹⁰ Според *Планиол*, за да се наследи врз основа на претставување, потребно е да бидат исполнети четири услови: 1) претставуваниот наследник да е умрен; 2) за време на живот да бил способен да го наследи оставителот; 3) претставникот да е негов законски наследник; и 4) претставникот лично да може да го наследи претставуваниот. Повеќе за ова види кај: Marcel Planiol, *op. cit.*, стр. 347-348. Одредени француски цивилисти условите за примена на правото на претставување ги разделуваат на две групи, едните се однесуваат на претставуваниот (1-2), додека пак другите за претставникот (3-4). Види кај: Henri et Léon Mazeaud, Jean Mazeaud, *op. cit.*, стр. 598-599. Во таа смисла во теоријата се истакнува дека „правото на претставување претставува техника на наследување благодарение на која еден или повеќе потомци наследници од ист предок конкурираат со еден или повеќе наследници, добивајќи ги во наследство правата на нивниот починат предок како тој сè уште да е жив“. Didier Gueval, *Successions Libéralités*, Armand Colin, Paris, 1999, стр. 56.

¹¹ Во науката е присутно мислењето дека правилото *successio in locum* е творба на преторите која долго време се практикувала. Јустинијан само успеал да ја разјаснил конфузијата во поглед на ова практика и ја позајмил идејата од Улпинијановата Reg. 26.2. За ова види кај: Mircea Dan Bocşan, *La representation successorale – l'actualité d'une règle romaine*, стр. 38.

починати предци.¹² Правилото *successio in locum* пред сè било создадено за да се зачува еднаквоста помеѓу различните линии на потомците.¹³ Во времето на императорот Јустинијан, освен потомците на оставителот, правилото „*in patris sui locum succedere*“ било дозволено и во корист на децата на браќата и сестрите на оставителот.¹⁴

По падот на Римското Царство, правилото *successio in locum* својата „реинкарнација“ во правниот живот ја доживува во периодот на XIV век со рецепцијата на римското право во Франција од страна на постгласаторите.¹⁵ Ова правило тие за прв пат го нарекуваат „*ius representationis*“ (право на претставување) и го сметале за фикција на законот. Така во XIV век правникот Жан Форс на Инст. III.1.71. забележал *Filius representat personam patris* (синоџ ја ѓреџсџавува личносџа на џаџџкоџо), сметајќи го ова право како премолчено овластување дадено од таткото на неговиот син.¹⁶ Подоцна ова становиште е прифатено и во Францускиот граѓански законик (*Code civil*) од 1804 година. Така при презентирањето на нацртот на *Code civil*, еден од неговите творци – *Трељард*, истакнал дека правото на претставување „е една фикција која им овозможува на децата да го добијат делот од наследството кој би требало да го добие нивниот татко доколку би бил жив“.¹⁷ Како резултат на ова гледиште, правото на претставување во членот 739 од *Code civil* е дефинирано како „фикција на законџо која има дејсџво да џи доведе ѓреџсџавницџите во месџоџо, сџеџеноџ (на сродсџво) и ѓравџа на ѓреџсџавуваноџо“.¹⁸

Во нашето наследно право институтот право на претставување е дефиниран во членот 14 од Законот за наследување¹⁹ според кој: „Делот од оставината што би му припаднал на порано умрениот да го надживеало оставителот го наследуваат неговите деца, внуците на оставителот, на еднакви делови, а ако некој од внуците умрел пред оставителот, тогаш делот што би му припаднал да бил жив во моментот на смртта на оставителот го наследуваат неговите деца, правнуците на оставителот, на еднакви делови и така редум, сè додека има

¹² Mircea Dan Bob, Considerations on the Regulation of Succession by Representation in the New Civil Code, *Legal practice and International Laws*, ctp. 63.

¹³ Според римскиот правник Помпониј, наследувањето оди до подалечните потомци *in locum parentis praedifuncti* врз основа на сопствено право (*iure proprio*), а не врз основа на правото на порано починатиот предок (*iure praedefuncti*). *Si filius emancipatus non praeterit bonorum possessionem, ita integra sunt omnia nepotibus, atque si filius non fuisset, ut quod filius habiturus esse petite bonorum possessione, hoc nepotibus ex eo solis, non etiam reliquis adrescat.* Pomponius, Dig. XXXVIII. 6.5.2.

¹⁴ Marcel Planiol, *op. cit.*, стр. 348.

¹⁵ Mircea Dan Bob, *Considerations on...*, стр. 64.

¹⁶ *Ibidem.*

¹⁷ *Ibid*, стр. 69.

¹⁸ *La représentation est une fiction de la loi, dont l'effet est de faire entrer le représentants dans la place, dans la degré et dans les droits du représenté.* Art. 739 Code civil. Со реформата од 2001 година правото на претставување беше преформулирано: „Претставувањето е фикција на законот која има дејство претставувањите да ги преземат правата на претставуваниот“. (*La représentation est une fiction de la loi, dont l'effet est de faire entrer le représentants dans les droits du représenté*). Art. 751 Code civil (L.2001-1135 de 3.déc. 2001).

¹⁹ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 47/96.

йойомци од остиавишелой“. Анализирајќи го институтот право на претставување, несомнено се наметнува потребата од одговарање на повеќе прашања, како што се: 1. Кога се применува правото на претставување? 2. Колкав е обемот на примена на правото на претставување, односно кои роднини можат да се повикуваат на ова право? 3. Какво е дејството и правната природа на правото на претставување и дали е адекватен терминот право на претставување?

1. Правото на претставување најпрвин било воспоставено во случај на претходната смрт на потомокот на оставителот кој имало свои потомци, а не можел да се јави како наследник. Основната максима од која се поаѓало била *viventi nulla representationis* (живиите лица не можат да се претставуваат). Во таа насока, *Code civil* во чл. 744 ал. 1 предвидува дека „живиите не се претставуваат, туку само оние кои се умрени со природна смрт“. ²⁰ Како резултат на тоа, францускиот законодавец предвидел дека децата на недостојниот го наследуваат нивниот предок без примена на правото на претставување и не се исклучуваат поради недостатокот на нивниот татко (чл. 730). ²¹ Со текот на времето, максимата *viventi nulla representationis* полека се напушта и во наследните права се предвидуваат и други случаи во кои потомците можат да се повикаат на правото на претставување. ²²

Денес во споредбеното наследно право не постои усогласеност во однос на случаите кога доаѓа до примена на правото на претставување. Секоја држава различно го уредува ова прашање. Но, несомнено може да се заклучи дека правото на претставување по основ на претходна смрт на едно лице е општо прифатено во сите современи наследни права. Што се однесува до другите случаи, може да се забележи дека одредени наследни права се прифаќаат во потесен круг на причини, додека во други поширок круг на причини. ²³ Сепак, во поновите ре-

²⁰ „On ne représente pas les personnes vivantes, mais seulement celles qui sont mortes naturellement.“ Art. 744 par. 1 Code civil.

²¹ „Les enfants de l'indigne, venant à la succession de leur chef, et sans le recours de la représentation, ne sont pas exclus pour la faute de leur père.“ Art. 730.

²² Тоа придонесува претходната смрт на едно лице да биде изедначена со фактичката и правната неможност на едно лице да биде наследник во еден конкретен случај. Такви биле случаите на неспособност за наследување, недостојност за наследување и исклучувањето од наследство, кои ги предизвикувале истите последици како и претходната смрт на едно лице. Подоцна, освен претходно наведените случаи кои *ex lege*, го овозможувале правото на претставување, во одредени законодавства се предвидува и откажувањето од наследство. Така, лицето кое се откажало од наследство во свое име се сметало како воопшто да не е живо, а на негово место доаѓале неговите потомци.

²³ Државите кои во своите наследно-правни системи прифаќаат потесен круг на случаи на примена на правото на претставување, освен претходната смрт, ја предвидуваат и фактичката и правната неможност за наследување по основ на неспособност и недостојност за наследување, како и исклучувањето од наследство. Доколку се утврди околност за недостојност на наследникот или пак истиот биде исклучен од наследство, автоматски доаѓа до примена на правото на претставување. Значајно е да се напомене дека државите од оваа група не го предвидуваат правото на претставување за случај на одбивање наследство, при што се смета дека лицето кое се откажало од наследство се откажало и од името на своите потомци (Германија, Австрија). Врз основа на тоа, може да се заклучи дека државите кои се определиле за потесен круг на случаи при повикувањето на правото на претставување ги допуштаат само случаите кои не зависат од волјата на претходникот. За државите кои прифатиле поширок круг на случаи на примена на правото на претставување е карактеристично тоа што тие секогаш го дозволуваат правото на претставување на едно лице, без разлика на причините поради кои тоа не станало наследник. Притоа, не е од значење дали лицето не станало наследник без негова волја или како резултат на неговата волја, откажувајќи се од наследство. Што значи дека кај законското наследување секогаш доаѓа до примена на правото на претставување, без разлика на причината врз основа на која тоа лице не се јавува како наследник.

форми на наследните права може да се забележи дека е присутен трендот на проширување на кругот на причини на кои се применува правото на претставување. Така, со реформите на *Code civil* од 2001 година, и покрај тоа што беше задржан терминот право на претставување и неговиот концепт на фикција на законот, ова право беше дозволено да се применува и во случај на недостојност.²⁴ Со втората реформа од 2006 година, правото на претставување беше дозволено да се применува и во однос на наследниците кои се откажале од наследство.²⁵ Граѓанскиот законик на Квебек со неговите измени и дополнувања од 2011 година, правото на претставување го дозволува во случај на претходна смрт на потомокот, истовремена смрт со оставителот и недостојност, но не и во случај на откажување од наследство.²⁶ Во белгиското право во два наврати (во 1995 и во 2007 година) беа поднесени амандмани кои имаа за цел дозволување на правото на претставување најпрвин во однос на недостојниот наследник, а подоцна и во поглед на наследникот кој се откажал од наследство.²⁷ Во овој правец се и одредбите на новиот Романски граѓански законик од 2009 година (чл. 965).²⁸

Во други наследни права, доследни на својата традиција, и понатаму правото на претставување не се применува во случај на откажување од наследство. Австриското прво во § 551 предвидува дека „откажувањето на наследникот се однесува и на неговото потомство, ако нешто друго не е договорено.“²⁹ Слична одредба предвидува и Германскиот граѓански законик во § 2349: „Одрекувањето на потомокот или на наследникот по странична линија од законското право на наследување своето дејство го распростира и врз нивните потомци, ако нешто друго не е договорено.“³⁰

Во нашето наследно право, и покрај тоа што законското определување на правото на претставување во членот 14 од ЗН упатува само на случај на претходна смрт на детето кое не го надживеало оставителот, од другите одредби на ЗН може да се заклучи дека ова право се применува и во случај на исклучување на наследникот од наследство. Така,

²⁴ „La représentation est admise en faveur de enfants et descendants de l'indigne, encore que celui-ci soit vivant à l'ouverture de la succession“ Art. 751 Code civil (L.2001-1135 de 3.déc. 2001).

²⁵ „On ne représente les renonçants que dans les successions en ligne directe ou collatérale.“ Art. 754 et 1 (L. 23 juin 2006).

²⁶ Согласно членот 660 од Граѓанскиот законик на Квебек „претставувањето е привилегија загарантирана со законот со која наследничокот се повикува на наследство кое неговото претходно, кој е поблизок роднина со оставителот, би го добил, но не е способен да го добие поради тоа што умрел пред оставителот или во исто време со него или бил неспособен.“ Види кај Mircea Dan Bob, *Consideration on...*, стр. 66.

²⁷ Повеќе за ова види кај Jessica Filenbaum, *Précis du droit des successions et de libéralités*, Bruylant, 2008, стр. 46-48.

²⁸ „Со правото на претставување законскиот наследник од подалечен степен на сродство, наречен претставник, ги презема врз основа на закон правата на неговиот/ нејзиниот предок, наречен претставуван, со цел да го земе делот од наследството којшто би му припаднал нему доколку тој/ таа не се откажале од наследството на оставителот, ако тој/ таа не биле недостојни спрема оставителот или умрени во моментот на отворањето на наследството.“

²⁹ Види *Zbornik Građanskih zakonika Stare Jugoslavije*, Zakonodavstvo i praksa, Titograd, 1960, стр. 363.

³⁰ Во германското право „правото на претставување“ е уредено во § 1924 ст. 3 од Германскиот граѓански законик (BGB) според кое „на местото на потомокот, кој починал пред отворањето на наследството, стапуваат потомците, кои со посредство на него сродно се поврзани со оставителот (наследување по колена, *Erbfolge nach Stämmen*).“

согласно одредбата на членот 48 од ЗН: „Со исклучувањето наследникот ги губи наследните права во мерката во која е исклучен, а *ираваша на друѓиите лица кои можат да го наследат оставителот се определуваат како да умрел исклучениот пред оставителот.*“ Правото на претставување ЗН го дозволува и во случај на недостојност на наследникот. Според одредбата на членот 124 став 1: „Недостојноста не им пречи на *иошомциите на недостојниот* тие да *наследуваат како да умрел пред оставителот.*“ Најпосле, правото на претставување се применува, исто така, и во случај кога наследникот изрично изјавил дека се откажува од наследството само во свое име. Во тој случај според одредбата на членот 128 став 1 од ЗН: „*Наследникот кој се откажал само во свое име се смета како да не бил никогаш наследник.*“ Во оваа насока е и одредбата од членот 135, според која: „*Делот на законскиот наследник кој се откажал од наследството само во свое име се наследува како да умрел тој наследник пред оставителот.*“ Ваквата ситуација секако не би требало да се поистоветува со откажувањето во корист на определен наследник, кое не се смета како откажување од наследство, туку како *изјава за оставување на својот наследен дел*, доколку наследникот во чија корист е тоа сторено го прифати тој дел од наследството. Имајќи го предвид ова, може да се заклучи дека до примената на правото на претставување во нашето наследно право, освен во случај на претходна смрт на наследникот, доаѓа и во случаи на исклучување од наследство на наследникот, недостојност за наследување и откажување од наследство на наследникот во свое име.³¹

2. Следно прашање кое е значајно да се одговори е колкав е обемот на примена на правото на претставување. Одговорот на ова прашање е различен бидејќи секоја држава во своите наследни права различно го уредува ова прашање.³² Во француското право, институтот право на претставување се применува исклучиво во корист на потомците на оставителот и потомците на браќата и сестрите на оставителот.³³ Правото на претставување и во двата случаја се применува неограничено (чл. 740 и чл 742).³⁴ Истото решение е прифатено и во бугарското право.³⁵ Германското право „правото на заменување“ го предвидува само во

³¹ Заедничко за последните е тоа што доведуваат до ист резултат, а тоа е наследникот, и покрај тоа што е жив и способен за наследување, законски се смета (фингира) како да умрел пред оставителот. Можеби тоа е и причината поради која законодавецот во ЗН го определува правото на претставување од аспект на последиците, а не од аспект на причините.

³² Во науката во однос на ова прашање се прави диференцијација на две становишта. *Првото* ја застапува тезата за *неограничена примена на правото на претставување* во сите наследни редови. Во наследните права кои го прифатиле ова становиште (на пр. Велика Британија, Швајцарија и др.) постои можност и многу подалечните роднини, без разлика на степенот на родство, да се повикаат на правото на претставување. *Второто* становиште ја застапува тезата за *ограничена примена на правото на претставување* во рамките на одредени наследни редови. Тоа е повеќе застапено во наследните права од европско-континенталното право.

³³ Повеќе види кај: Marcel Planiol, *op. cit.*, стр. 348-349; Didier Gueval, *op. cit.*, стр. 55.

³⁴ *Ibidem*.

³⁵ Види кај: Христо Тасев, *op. cit.*, стр. 47-48; Цанка Цанкова, *Промени во наследството и право...*, стр. 46-54.

првите три законски наследни редови (§1924 ст. 3, § 1925 ст. 3 и § 1926 ст. 5) и тоа се применува без ограничувања.³⁶ Ваквото решение е предвидено и во австриското право (§ 741) и во српското право (чл. 19-20 ЗН).

Во нашето наследно право во рамките на првиот и третиот наследен ред е дозволена неограничена примена на правото на претставување. Меѓутоа, во вториот наследен ред правото на претставување се ограничува само во однос на потомците на браќата и сестрите кога конкурираат на наследство со лицата кои живееле во трајна заедница кои ги исклучуваат потомците на браќата и сестрите на оставителот (чл. 29 ЗН).³⁷

3. Одговорот на прашањето какво е дејството и правната природа на правото на претставување е прашање коешто не е значајно само од теоретски, туку и од практичен аспект. Дејството на правото на претставување се огледа во можноста што им ја дава на подалечните роднини во иста линија и иста парентела (колело) да се јават како наследници на местото на нивниот претходник кој од кои било причини не станал наследник.³⁸ Притоа, лицето кое се повикува на правото на претставување треба да ги исполнува сите услови кои се неопходни за да стане законски наследник (да биде способно за наследување, достоино, и да не е исклучено од наследство). Тоа е напoлно изедначено во наследно-правната положба со другите наследници кои не се повикуваат на правото на претставување, не засегајќи ги нивните наследни делови.³⁹

Најпосле ни се наметнува и прашањето каква е правната природа на правото на претставување. Дали лицето кое се користи со правото на претставување наследува врз основа на правото на претходникот (*iure alieno, iure preadescunt parentis*) или пак врз основа на свое право (*iure proprio*). Според *џрвојто* становиште, настанато уште од римското право, лицата кои се повикуваат на правото на претставување немаат никаков директен правен однос со оставителот. Тие претставуваат универзални сукцесори на нивниот предок и наследуваат врз основа на неговото право. Според *вџоройто* становиште, лицата кои се повикуваат на правото на претставување наследуваат врз основа на сопствено право, поради што мора да ги исполнат сите услови кои се непоходни за да се јави едно лице како законски наследник. Ваквото сфаќање прифатено во современите наследни права има свое практично значење. Имено, ако се прифати становиштето дека со правото на пре-

³⁶ Германски граѓански законик, превод од Александар Кожухаров, Софија, 1974, стр. 464.

³⁷ Во ваков случај лицата кои живееле во трајна заедница ја наследуваат целата оставина на еднакви делови. Кога на наследство е повикан и брачниот другар, лицата кои живееле во трајна заедница ја наследуваат на еднакви делови едната половина од делот на оставината што би го наследиле родителите, односно браќата и сестрите на оставителот. Подробно за ова види кај: Љиљана Спировиќ-Трпеновска, *op.cit.*, стр. 120.

³⁸ Имајќи го предвид ова, сосема е исправно гледиштето на Планиол спред кое „претставникот ги поседува сите права кои би требало да ги стекне претставуваниот, доколку бил жив, ништо помалку ниту ништо повеќе.“ Marcel Planiol, *op. cit.*, стр. 350.

³⁹ Кажано со други зборови, правото на претставување им овозможува „на одреден круг роднини потенцијални законски наследници да станат наследници на оставителот и ја одредува нивната наследно-правна положба.“ Владислав Ѓ. Ѓорѓевиќ, *op. cit.*, стр.121.

ставување се наследува врз основа на правото на предокот (*iure alieno*), а таквото лице е прогласено за недостојно, поради тоа што посегнало по животот на оставителот, тогаш ниту неговите потомци нема да можат да се јават како наследници.⁴⁰

Имајќи предвид дека во поголем број наследно-правни системи правото на претставување се применува и во други случаи, освен за случај на претходна смрт на потомокот на оставителот, во теоријата терминот „право на претставување“ се критикува како неадекватен. Ваквото становиште е присутно во научната мисла во Шпанија,⁴¹ во Италија,⁴² во Германија, во Швајцарија,⁴³ во Франција,⁴⁴ во Квебек, во Романија⁴⁵ и во други држави од причина што претставникот наследува врз основа на сопствено право *iure proprio*, а не врз основа на правото на претходникот *iure predifuncti parentis*. Во таа смисла, германските цивилисти многу често го заменуваат терминот „*Repräsentationsrecht*“ со терминот „*Eintrittsrecht*“ кој во превод значи „право на интервенција“ или „право на заменување“.⁴⁶ Ваквото становиште е присутно и во бугарското наследно право. Во таа насока, во бугарската научна мисла преовладува мислењето според кое поправилно е наместо терминот *право на претставување*, да се користи терминот *право на заменување*, бидејќи тој повеќе одговара на суштината на овој институт.⁴⁷ Како резултат на тоа во измените и дополнувањата на Законот за наследството од 1949 година, терминот „право на претставување“ е заменет со терминот „право на замена“.⁴⁸

Имајќи предвид дека и во нашето наследно право правото на претставување се применува за случај на недостојност, исклучување од наследство и откажување од наследство во свое име, сметаме дека се сосема оправдани критиките од науката во поглед на користењето на терминот „право на претставување“. Ова е така од причина што тој одговара само во случај на претходна смрт на наследникот, но не и во однос на другите причини. Суштествен аргумент е тоа што е прифатен

⁴⁰ Во спротивно, ако се прифати становиштето дека потомците кои се повикуваат на правото на претставување наследуваат врз основа на сопствено право (*iure proprio*), тогаш неговите потомци ќе се јават како наследници на оставителот, без разлика што нивниот предок бил оквалификуван како недостоен.

⁴¹ Види Luis Dies – Picazo, Antonio Gullón, *Instituciones de derecho civil*, vol. II/2 *Dercho de familia. Derecho de sucesiones*, Technos, 1998, стр. 231.

⁴² Antonio Palazzo, *Le succession. Introduzione al diritto successorio. Instotuti comuni alle categorie successorie. Successione legale*, Giuffrè, 2000, стр. 229.

⁴³ Virgile Rossel, F – H. Mentha, *Manuel de droit civil Suisse*, vol. II, *De successions – De droit reels: 1er partie (De la propriété)*, Payot, 1992, стр.11.

⁴⁴ Sophie Gaudemet, La representation successorale au lendmain la loi du 23 juin 2006, *Defrénois* 18/2006, стр. 1366.

⁴⁵ Ion Rosetti Bălănescu, Alexandru Băicoianu, *Drept civil roman*, vol. III, *Regimuri matrimoniale. Donatiuni. Succesiuni. Testamente*, Socec, 1948, стр. 235.

⁴⁶ Theodor Kipp, Helmut Coing, *Erbrecht*, J.C.B. Mohr, Tübingen, 1990, стр. 23; Hans Brox, *Erbrecht*, Carl Heymans Verlag, 2000, стр. 36.

⁴⁷ Подробно за ова види кај: Христо Тасев, *БЪЛГАРСКО НАСЛЕДСТВЕНО ПРАВО, осмо издание*, Нова редакција, Георги Петканов, Симеон Тасев, Сиела, София, 2006, стр. 46. За ова да се види и кај Цанка Цанкова, *Промениите в наследството право*, Университетско издателство, „Св. Климент Охридски“, София, стр. 46-54.

⁴⁸ *Ibidem*.

концептот дека наследниците наследуваат врз основа на сопствено право, па оттука во однос на другите причини не е адекватно користењето на терминот „право на претставување“.

На крајот, треба да истакнеме дека правото на претставување се применува само кај законското наследување. Тоа не важи и не се применува кај нужното и тестаменталното наследување. Исто така, при примената на правото на претставување од големо значење е дали потомците - браќата и сестрите се полнородни (*germani*) или полуродни (*consaguinei, uterini*). Ова е така од причина што браќата и сестрите само по татко го наследуваат на еднакви делови татковиот дел од оставината, браќата и сестрите само по мајка го наследуваат на еднакви делови мајчиниот дел, а родените браќа и сестри го наследуваат на еднакви делови со браќата и сестрите по таткото - татковиот дел, а со браќата и сестрите по мајка - мајчиниот дел (чл. 17 ст. 3 ЗН).

II. ПРАВО НА ПРИРАСНУВАЊЕ (IUS ACCRESCENDI)

Во практиката се појавуваат и случаи кога правото на претставување не може да се примени, поради тоа што нема понатамошни потомци. Тогаш се поставува прашањето кој ќе го наследи делот од наследството што му припаѓа на претходникот. Во вакви случаи, доаѓа до примена на *инстипиушот право на прираснување* кое во парентеларно-линеарниот систем се *применува суйсидиерно*, секогаш кога не може да се примени правото на претставување.⁴⁹ Во таа смисла „откако е исцрпена можноста за примена на правото на претставување, наследниот дел на наследникот кој не сакал или не можел да наследи, прираснува на наследните делови на другите наследници, но од ист степен на сродство.“⁵⁰ Доколку не може да се примени ниту правото на прираснување, бидејќи нема наследници во рамките на истиот наследен ред, тогаш се применува начелото на исклучивост и доаѓаат на ред наследниците од следниот наследен ред предвиден со закон.

Правото на прираснување, исто како и правото на претставување, потекнува уште од римското право. Денес тоа е прифатено и постои во сите современи наследни права кои го применуваат парентеларно-линеарниот систем. Токму врз основа на правото на прираснување се остварува примарната цел на парентеларно-линеарниот систем, а тоа е на наследниците од ист степен на сродство со оставителот во рамките на еден наследен ред, да наследуваат еднакви делови од оставината. Правото на прираснување се применува на наследниот дел на наследникот кој

⁴⁹ За правото на прираснување види кај: Миле Хаџи Василев-Вардарски, *op. cit.*, стр. 104; Љиљана С. Трпеновска, *op. cit.*, стр. 97; Владислав В. Ѓорѓевиќ, *op. cit.*, стр. 122-123; Оливер Б. Антић, *op. cit.*, стр. 75-76; Nikola Gavella, *Nasljedno pravo*, Informator, Zagreb, 1986, стр. 130-131.

⁵⁰ Љиљана Спировиќ Трпеновска, *Наследно право...*, стр. 97.

умрел или се смета како да умрел, во таа смисла што тој дел прираснува во еднакви делови на наследниците со ист степен на сродство во рамките на еден наследен ред.⁵¹

Правото на прираснување во ЗН е определено само од аспект на тестаменталното наследување, и покрај тоа што правото на прираснување, за разлика од правото на претставување, важи и се применува и во однос на законското наследување. Така, според членот 134 на ЗН правото на прираснување, т.е. прирастот, се определува како: *„Делото на шесттаменшалниот наследник кој се откажал од наследството им припаѓа на законските наследници на оставителот, ако од самиот шесттаменш не произлегува некоја група намера на завештајелот.“* Меѓутоа, и покрај ваквото определување, во ЗН постојат повеќе одредби во кои е предвидено правото на прираснување во сите три законски наследни реда (чл. 16 ст. 3, 18, 19, 22, 128 ст. 6). Најпосле, при примената на правото на прираснување во парентеларно-линеарниот систем, освен за степенот на близината на сродство, треба да се води сметка и за квалитетот на сродството на роднините. Поточно, дали тие се полнородни (*germani*) или полуродни (*consaguinei, uterini*).

III. НАСЛЕДНИЧКА ТРАНСМИСИЈА

Во науката за наследното право мал е бројот на автори кои го обработуваат прашањето за наследничката трансмисија, односно за наследување на самото право на наследство.⁵² Можеби тоа е и една од причините поради која овој институт често во практиката се заменува со правото на претставување за кое говоревме претходно. Сепак, и покрај тоа што во теоријата мошне малку се обрнува внимание на наследничката трансмисија, позитивното наследно право и судската практика го познаваат овој институт.⁵³

Во практиката прашањето за наследничката трансмисија се актуелизира во случај кога наследникот ќе почине по смртта на оставителот (*delatio hereditas*), но пред да биде поведена оставинската постапка.

⁵¹ Поконкретно, кога делот на наследникот кој од кои било причини не станал наследник, не можат да го наследат неговите потомци со правото на претставување, доаѓа до примена на правото на прираснување. Тоа се применува на наследниците во рамките на еден наследен ред (парентела), помеѓу носителите на линиите, како и во самите линии.

⁵² Поблиску види кај: Г. Г. Черемных, *НАСЛЕДСТВЕННО ПРАВО учебник*, Российская академия, адвокатуры и нотариата, Москва, 2009, стр. 236-241; Христо Тасев, *op. cit.*, стр. 135-136; Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, *Граѓанско применето право Наследно право*, Блесок, Скопје, 2011, стр. 25-26. Хрватските цивилисти наследничката трансмисија ја предвидуваат како едно од начелата на законското наследување. Види: Petar Klarić, Martin Vedriš, *GRAĐANSKO PRAVO, Opći dio, stvarno pravo, obvezno i nasljedno pravo, X izdanje*, Narodne Novine, Zagreb, 2006, стр. 727.

⁵³ Кирил Чавдар, *Коментар на Законот за наследувањето, со образци за граѓанска примена*, Академик, Скопје, 1996, стр. 258 „Во случај кога во шекој на џосјайкајќа за расјиравање на оставината еден од наследниците умре и со тоа се откажа неговото посебно наследство, судот може да расправа и за неговата посебна постапка. Меѓутоа, во решението е потребно да се расправа и одлучи за двете одделни оставини, кои треба да бидат јасно одвоени како во однос на потомците на оставителот и имотот што ја сочинува нивната посебна оставина, така и за правата што им припаѓаат на нивните наследници поодделно.“ (Окр. суд-Скопје, Гж. 1185/77, 36. СО ВМ - II, бр. 211).

Како резултат на тоа „наследникот кој што починал, и покрај тоа што по сила на закон се стекнал со наследството, не бил во можност да даде наследничка изјава дали се прифаќа или не се прифаќа за наследник.“⁵⁴ Во таков случај настанува наследничка трансмисија, односно „пренесување на правото на откажување од наследство од оставителовиот наследник на неговите наследници.“⁵⁵ Со други зборови, со наследничката трансмисија се пренесува правото на прифаќање или откажување од наследство. Притоа, правото на наследникот чие право на наследување, односно откажување од наследство се пренесува се нарекува *трансмишен*, додека пак наследникот на кого преминува правото на наследство, се нарекува *трансмитер*.⁵⁶

Согласно одредбата на членот 127 од ЗН: „Оставината на умрено лице преминува, по силата на законот, врз неговите наследници во моментот на неговата смрт.“ Врз основа на тоа, до наследничка трансмисија може да дојде како кај законското, така и кај тестаменталното наследување. Но, таа може да се однесува и на двата основа на наследување, доколку наследникот кој починал по оставителот без да даде наследничка изјава, бил и законски и тестаментален наследник. Наследничката трансмисија членот 129 од ЗН ја дефинира на следниов начин: „Ако наследничкиот умрел пред да се заврши расправата на оставината, а не се откажал од наследството, правото на откажување преминува врз неговите наследници.“ Имајќи го предвид ова определување, за да дојде до наследничка трансмисија е потребно да бидат исполнети следниве услови: 1) трансмитентот да го надживеал оставителот; 2) трансмитентот во моментот на неговата смрт да имал право на наследство спрема оставителот, односно да не бил исклучен од наследство или недостоен за наследување; 3) трансмитентот поради неговата смрт да не се примил за наследник, поточно не успеал да даде наследничка изјава; и 4) трансмитентот да оставил наследници на кои може да биде пренесено правото на наследување, односно правото да се прифатат или откажат од наследство.

Со наследничката трансмисија, трансмитерот го добива само делот од оставината којшто би му припаднал на трансмитентот да бил жив, ништо повеќе, ништо помалку. Тој има право да го прифати тој дел од наследството или пак да се откаже од него. Притоа, со пренесувањето на правото на наследување не се пренесуваат само правата, туку и долговите на оставителот кои требало да ги наследи трансмитентот. Се разбира, тие се пренесуваат во висината на вредноста на наследниот дел кој го наследи трансмитерот.

По однос на правата на трансмитентот кои преминуваат на трансмитерот, во теоријата се присутни две становишта. Според *првиот*, за

⁵⁴ Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, *Граѓанско примено право, Наследно право*, Блесок, 2011, стр. 25.

⁵⁵ *Ibid*, стр. 25-26.

⁵⁶ Види подробно кај: Г. Г. Черемных, *op. cit.*, стр. 236.

да може трансмитерот да го наследи правото на трансмитентот по основ на наследничка трансмисија, треба најпрвин да се прифати за наследник на неговата оставина. Но, тој може да се откаже од наследството по основ на наследничката трансмисија (првото наследство), и покрај тоа што го прифатил наследството неговиот оставител (второ наследство) по основ на закон или тестамент.⁵⁷ Така, на пример, наследникот не може да се откаже од наследството на таткото, кој починал по дедото, а да го прифати наследството на дедото по основ на наследничка трансмисија. Но, наследникот (трансмитерот) може да се откаже од наследството на дедото, иако го прифатил наследството од татко му. Според *вџоротио* становиште, по смртта на трансмитентот, трансмитерот се стекнува со две самостојни права на прием на две различни оставини, по смртта на двајца оставители.⁵⁸ *Првоџо* се однесува на правата и обврските кои ги наследува по основ на наследничката трансмисија (од оставителот на трансмитентот) при првоотвореното наследство. *Вџоротио* право на трансмитерот настанува по основ на законско или тестаментално наследување со смртта на трансмитентот на подоцна (второ)отвореното наследство. И кај двете права, првоотвореното и кај второотвореното наследство, настанува самостојно правоприемство. Тоа значи дека ако трансмитерот се примил за наследник на првото наследство, не значи дека се примил за наследник на оставината на умрениот наследник - трансмитентот, второто наследство. И обратно, доколку тој се откаже од првото наследство, тоа автоматски не значи дека се откажал од второто наследство.

Во нашата судска пракса е прифатено второто становиште. Така, во случај на наследничка трансмисија, судот одлучува и расправа за „двете одделни оставини кои треба да бидат јасно одвоени како во однос на потомците на оставителот и имотот што ја сочинува нивната посебна оставина, така и за правата што им припаѓаат на нивните наследници поодделно.“⁵⁹ Прифаќањето на ова решение сметаме дека е сосема логично и оправдано, бидејќи во спротивно би се усложнила и искомплицирала постапката за распределување на двете оставини, што би довело до отежнување во остварувањето на наследните права.

Иако на прв поглед можеби изгледа дека наследничката трансмисија е мошне слична на правото на претставување, таа претставува посебен институт кој во повеќе аспекти се разликува од ова право.

1) Наследничката трансмисија, за разлика од правото на претставување кое настанува во повеќе случаи (претходна смрт на наследникот, недостојност, исклучување од наследство, откажување од наследство во свое име), настанува исклучиво кога наследникот ќе умре по оставителот

⁵⁷ Христо Тасев, *циџ. дело*, стр. 135.

⁵⁸ Поопширно види кај: Г. Г. Черемных, *циџ. дело*, стр. 238.

⁵⁹ Види претходно *циџирана џресуда* во фуснота 50.

пред да го оствари своето право за примање или откажување од наследство.⁶⁰

2) Наследничката трансмисија со правото на претставување се разликува и по тоа што по основ на правото на претставување наследуваат само потомците и нивните потомци, додека кај наследничката трансмисија наследуваат и други наследници (најчесто брачниот другар).⁶¹

3) Наследничката трансмисија во споредба со правото на претставување има пошироко поле на примена. Имено, додека правото на претставување се применува само кај законското наследување, наследничката трансмисија е возможна и кај тестаменталното наследување.⁶²

4) Наследничката трансмисија не може да се примени на правото на нужен наследен дел, како лично право.⁶³

ЗАКЛУЧОК

Правото на претставување, правото на прираснување и правилото на исклучивост се основните институти на кои се базира парентално-линеарниот систем. Правото на претставување претставува право на потомците на детето на оставителот кое не го надживеало, било исклучено од наследство, било недостојно за наследување или се откажало од наследството од свое име да го наследи неговиот дел на еднакви делови, а доколку тие не станат наследници од истите законски причини, тогаш нивните потомци и така сè по ред додека има можни наследници. Со оглед дека ова право се применува и на други случаи, потребно е законодавецот да го преиспита користењето на терминот „право на претставување“. Терминот „право на претставување“ би требало да се задржи само за случај на претходна смрт на наследникот. Во однос на другите случаи на кои се применува ова правило, би требало да се користи терминот „право на замена“.

Правото на прираснување, за разлика од правото на претставување, е од супсидиерна примена. Тоа се применува во случај кога не може да

⁶⁰ Поточно, пред да даде наследничка изјава дали се прима или откажува од наследството. Тогаш неговото право на наследување, исто како и другите имотни права (стварни, облигациски и др.), преминува на неговите наследници. Така, ако наследникот починал по оставителот пред да се прифати за наследник или да се откаже од својот наследен дел, секој негов наследник може да го прими тоа наследство.

⁶¹ Така, на пример, доколку наследникот на оставителот починал по него без да даде наследничка изјава, а оставил две деца и брачен другар, право на неговиот наследен дел имаат и децата и сопругата, ако дадат позитивна наследничка изјава.

⁶² Ако тестаменталниот наследник почине по смртта на тестваторот пред да биде прогласен тестаментот и да биде повикан да даде наследничка изјава, тогаш правото на прифаќање или откажување на тестаменталното наследство преминува на неговите наследници. Ова е така од причина што тестаментот како правно дело *mortis causa* предизвикува правно дејство од моментот на смртта на тестваторот, бидејќи со смртта се отвора неговото наследство. Понатаму, наследничката трансмисија може да се примени и кога во конкретен случај се застапени и двата основа за наследување законското и тестаменталното наследување.

⁶³ Како резултат на тоа, со смртта на нужниот наследник кој не побарал нужен дел до завршувањето на расправата на оставината, правото на намалување на располагањата со тестаментот и враќање на подароците не преминува на неговите наследници. Тоа се должи на фактот што правото на нужен дел е лично право. Но, потоамотокот на нужниот наследник кој и самиот би бил нужен наследник доколку неговиот предок умрел пред оставителот, може да го оствари за себе правото на нужен дел, што во таков случај би му припаднал.

се примени правото на претставување. Но, за разлика од него, правото на прираснување, покрај законското, се применува и кај тестаменталното наследување. Иако правото на претставување навидум е мошне блиско на наследничката трансмисија, тоа се два различни институти. Наследничката трансмисија се применува само во случај кога потомокот ќе почине по смртта на оставителот, но пред да се прими или откаже од наследство. За разлика од неа, правото на претставување во повеќе случаи: ако потомокот умрел пред оставителот, ако потомокот е недостоен за наследување, исклучен е од наследство или се откажал од наследство само од свое име. Правото на претставување се применува само во корист на потомците, додека наследничката трансмисија се применува и на други наследници. Најпосле, наследничката трансмисија има пошироко поле на примена во наследното право, бидејќи се применува и на законското и на тестаменталното наследување, додека правото на претставување се применува само на законското наследување.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА СПП И ФТ - НОВ МОДЕЛ НА ДОСТАВУВАЊЕ ПОДАТОЦИ

д-р Ивица Симоновски

Перењето пари стана реална закана за современите демократски држави, притоа загрозувајќи ги основните вредности на демократијата, човековите права и владеењето на правниот систем. Користејќи ги придобивките од глобализацијата и технолошките иновации, перењето пари ги прошири своите димензии на дејствување.

Експанзијата на криминалните активности се одвива пропорционално со потребата од заштита на економските и финансиските системи. Загрижувачки факт е ширењето на криминалот вон националните рамки, со што самиот процес на перење пари добива и меѓународен карактер, односно станува глобален проблем за финансискиот и економскиот систем на државите.

Процесот на транзиција во државите со лабав правен систем овозможува стекнување криминални профити преку злоупотреба на платежните средства, осигурителни измами, нелегални приватизации, користење фантомски фирми, нелегална трговија, нелегален увоз и извоз, измами при подигање кредити и сл. Во ситуација на неефикасна финансиска евиденција, сива економија, нерегулиран платен промет, криминалните пари ја напуштаат црвената линија која го разграничува легалниот од нелегалниот бизнис и така стекнатите нелегални средства се инвестираат во легални бизниси или пак се вклучуваат во платниот промет.

Какви варијации на перење пари постојат, ќе прикажеме на следниот приказ.

А) Традиционален концепт – каде приносите се добиени од криминално дело (дрога, измама, фалсификат итн.).

Б) Легално стекнати средства, не пријавувајќи ги кај даночните служби претставуваат црни пари кои имаат интенција да се исперат и повторно да станат чисти пари.

В) Приносите од криминал се реинвестираат во нови криминални активности.

Црни пари

Црни пари

Како и секој процес, така и процесот на перењето пари има свои фази низ кои поминува, а тоа се:

Првата фаза (imersion – полагање; placement stage – фаза на пласман) започнува со внесување на парите во финансискиот сектор (банка, штедилница, менувачница и сл.);

Втората фаза (Layering stage – фаза на перење) опфаќа трансфер на парите преку легалниот финансиски систем најчесто кон дестинации кои се надвор од контрола на домашните државни органи;

Третата фаза (Spin dry - сушење) или интеграција (репатрација) е фаза во која паричните средства се враќаат во легалниот монетарен систем и се врши мешање со легално стекнатите средства, се реинвестираат во нови бизниси или повторно се врши некаков финансиски криминал.

Сложените и комплексните шеми за прикривање на нелегалностекнатите средства сè почесто, директно или индиректно, свесно или несвесно, се смислени и подготвени од страна на стручни лица или лица кои во својата професионална дејност извршуваат правни работи. Овие лица најдобро ги познаваат системите за спречување на перење пари во домицилните и во странските држави.

Имајќи ги предвид комплексните фази низ кои поминува процесот на перењето пари, нотарите во моментот на воспоставување и реализација на деловниот однос на релација клиент – нотар, потенцијално се изложуваат на одреден степен на ризик, самите (свесно или несвесно) да бидат дел од целокупниот процес.

Во првата фаза, т.н. фаза на пласман, сторителите на кривични дела најчесто приносите ги внесуваат во финансискиот систем. Но, имајќи го фактот дека секогаш не станува збор само за парични средства од криминал, туку и за имот (автомобил, кука, злато и сл.), сторителите на кривични дела најчесто овие приноси немаат потреба да ги внесат во финансискиот систем при што настојуваат да ги оддалечат од првичниот извор, што всушност претставува главна цел и ги пренасочуваат во други подрачја. Од друга страна, со цел да се самозаштитат, сторителите на кривични дела најчесто го пренесуваат имотот до своите блиски соработници. Токму чинот на пренесувањето на сопственоста е многу битен од аспект за нотарите, бидејќи целиот процес се реализира

преку нив. Тука нотарот треба да одигра клучна улога и да утврди дали постојат сомнителни активности и за истото да ја извести Единицата за финансиско разузнавање.

Во втората фаза, т.н. фаза на прикривање, се одигрува главниот процес на перењето пари, кога приносите од криминални дела преку серија комплексни активности се оддалечуваат од вистинскиот извор.

И во третата фаза, т.н. фаза на интеграција, криминалците најчесто бараат советување од нотарите како да ги реинвестираат приносите од криминал во легални бизнис (елитни ресторани, дискотеки, хотели, отворање компании и сл.) или пак купување луксузни добра (станови, куќи, автомобили, јахти и сл.).

Имајќи го предвид меѓународниот карактер на оваа проблематика, меѓународната заедница започнала многу поактивно да се занимава со изнаоѓање и усвојување разни мерки и активности кои ќе го намалат ризикот од перењето пари. Кон крајот на 80-тите години од изминатиот век, Комисијата на Европската заедница во Париз ја формирала работната група за финансиска акција против перењето пари ФАТФ (FATF – Financial Action Task Force). Основна задача на ова тело било да се воспостават меѓународни стандарди составени од мерки и активности кои државите треба да ги преземат во насока на спречување и сузбивање на процесите на перењето пари и финансирањето на тероризмот и репресија за сторителите на кривичните дела, како во национални, така и во меѓународни рамки. За таа цел, работната група на ФАТФ во 1990 година подготвила и усвоила 40 препораки за спречување на перење пари, кои подоцна биле ревидирани, притоа опфаќајќи го правниот, финансискиот и надзорниот аспект како алатка за градење и развивање превентивна политика за спречување на перењето пари.

ОБВРСКИ НА СУБЈЕКТИТЕ

Пакетот мерки и активности кои обврзаните субјекти (во кои спаѓаат и нотарите) треба да ги преземаат со цел за превентивно дејствување и спречување на процесот на перење пари се поделени во две групи:

Општи обврски – тука влегуваат обврски кои сите субјекти задолжително мора да ги применуваат;

Посебни обврски - во оваа група влегуваат обврски кои треба да ги почитуваат и применуваат само одредена група на субјекти.

Општии обврски

Во задолжителни обврски од предвидените мерки и активности кои субјектите се обврзани да ги применуваат спаѓаат:

Вршење анализа на клиентите. Оваа обврска опфаќа идентифи-

кување и потврдување на идентитетот на клиентот, идентификација на ополномоштувачот и потврдување на неговиот идентитет и идентификација на крајниот сопственик, неговата сопственичка и управувачка структура и потврдување на неговиот идентитет, обезбедување информации за целта и намерата на деловниот однос и постојано следење на деловниот однос;

Следење сомнителни трансакции;

Доставување извештаи - секогаш кога постои сомневање дека трансакцијата, клиентот или крајниот сопственик се поврзани со перење пари;

Чување податоците; и

Воведување и примена на програми.

Посебни обврски

Во овој пакет на обврски влегуваат одредени специфични обврски кои треба да се преземаат од страна на одредени субјекти во зависност од нивната дејност, продуктите кои ги нудат и нивната изложеност на ризик од перење пари.

ИНДИКАТОРИ ЗА ПРЕПОЗНАВАЊЕ СОМНИТЕЛНИ АКТИВНОСТИ/ ТРАНСАКЦИИ

Со цел полесно препознавање на сомнителни трансакции или активности, Единицата за финансиско разузнавање самостојно или во соработка со нотарите изготвува индикатори за препознавање сомнителни трансакции/ активности. Овие индикатори треба да послужат од една страна како аларм дека одредена активност/ трансакција не е вообичаена и од друга страна како заштита за самите нотари дека не се искористени од страна на своите клиенти како параван за перење пари.

Но, многу е битно да се спомене, во утврдувањето на сомнителните активности/ трансакции индикаторите да не бидат единствена алатка за препознавање на овие активности, туку се дава можност самиот нотар по слободна процена, искуство, сознание или каква било дополнителна информација да види дали постои сомнителност или не, односно дали постои ризик од перење пари или не. При тоа се врши анализа на клиентот, деловниот однос, производот или трансакцијата. Во овој контекст, индикаторите претставуваат само помошно средства за утврдување на некакво сомнение.

Меѓутоа, доколку една трансакција или активност исполнува еден индикатор, тоа не мора да значи дека се работи за сомнителна и

веднаш да се извести Единицата за финансиско разузнавање. Во постапката за процена на ризик и сомнителност треба да се има поширок спектар на анализа, во склад со принципот на познавање на својот клиент и процена дали одредена трансакција или активност е излезена од вообичаената, односно очекуваната постапка на клиентот. Во спротивно, одредена трансакција може да биде сомнителна, а притоа да не исполнува одреден индикатор.

ОБВРСКА НА НОТАРИТЕ ЗА ДОСТАВУВАЊЕ ПОДАТОЦИ ДО ЕДИНИЦАТА ЗА ФИНАНСИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ

Обврска на секој нотар е да ја извести Единицата за финансиско разузнавање и да ги достави сите податоци, информации и документи во сите случаи кога се сомнева или има основи за сомневање дека е сторено, кога е направен обид или се прави обид за сторување кривично дело перење пари. Овие податоци се доставуваат до Единицата за финансиско разузнавање во форма на извештај за сомнителни трансакции во кои се наведуваат и сомневањата под кои е пријавена трансакцијата, односно активността.

Во Република Македонија, со Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање тероризам („Службен весник на РМ“, бр. 04/08, 57/10, 35/11 и 44/12) (во натамошниот текст: Законот), покрај погоренаведената обврска, нотарите имаат и дополнителна обврска и се должни да ги доставуваат собраните податоци за составени нотарски акти, потврдени приватни исправи и заверени потписи на договори со кои се стекнува имот во вредност од 15.000 евра или повеќе, во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот кога се составени нотарските акти, потврдени приватните исправи и заверени потписите, наведени во договорот, ги доставуваат до Управата на крајот на денот во електронска форма.

Собраните податоци, информации и документи, нотарите ги доставуваат по електронски пат на соодветен образец во кои се дава објаснување за сомневањето, односно сомнителните трансакции/ активности.

Врз основа на статистичките податоци¹, бројот на доставени извештаи за сомнителни активности од нотарите до Управата за финансиско разузнавање е следен:

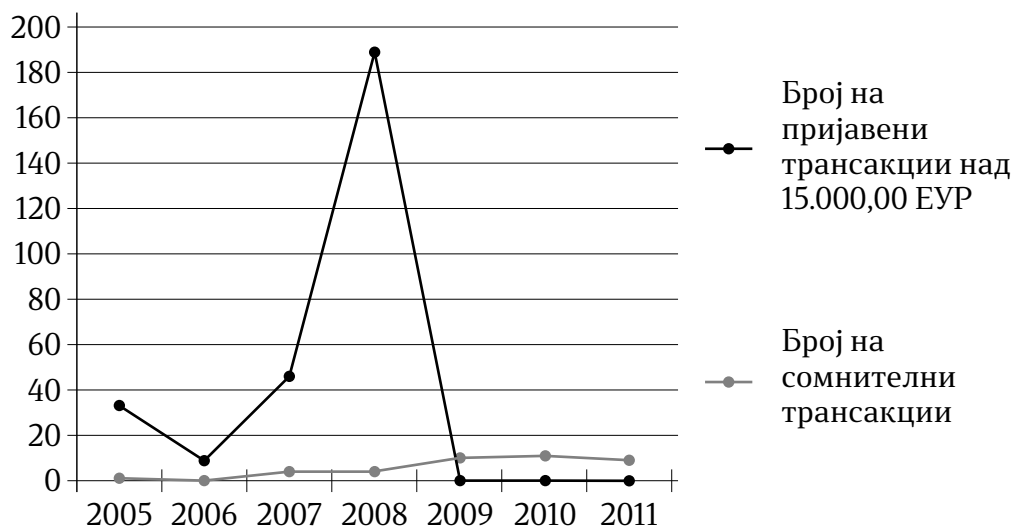
¹ COMMITTEE OF EXPERTS ON THE EVALUATION OF ANTI-MONEY LAUNDERING MEASURES AND THE FINANCING OF TERRORISM (MONEYVAL), „The former Yugoslav Republic of Macedonia - Second 3rd Round Written Progress Report Submitted to MONEYVAL“, MONEYVAL's 36th Plenary meeting (Strasbourg, 26-30 September 2011), p.190-196.

Слика1: Податоци за доставени извештаи за сомнителни трансакции

Година	Број на пријавени трансакции над 15.000,00 ЕУР	Број на сомнителни трансакции
2005	33	1
2006	9	0
2007	46	4
2008	192	4
2009	0	10
2010	0	11
2011 ²	0	9

или сликовито претставено, тоа изгледа на следниот начин:

Слика 2: Визуелно прикажување на податоците

Имајќи ги предвид горенаведените податоци, можеме да заклучиме дека бројот на доставени извештаи за сомнителни трансакции/ активности од страна на нотарите е на многу ниско ниво. Оваа ситуација хипотетички размислено можеби е оправдана, бидејќи се работи за група која спаѓа во приватниот сектор и за која профитот зависи директно од клиентите. Поаѓајќи од таквата психологија, никој не би го пријавил оној од кого зема пари, односно остварува профит. Па, размислувајќи во таа насока, се доведуваме во ситуација да мислиме дека кај нотарите

² Податоците за 2011 година се заклучно со 6. месец.

постои ризик или не сакаат да ги пријават сомнителните трансакции или активности реализирани од страна на нивните клиенти со цел да не ги изгубат, што пак од друга страна, реализирајќи ги тие деловни односи, несвесно можат да бидат вклучени во процесот на перење пари.

Можеби во почетокот нема да бидат откриени, но подоцна доколку истражните органи имаат сознанија за сторени кривични дела од страна на клиентот и противправно стекнување имотна корист и се отвори истражна постапка, ретроспективно ќе се утврдува потеклото на имотот и неговиот првичен извор и начинот на неговото дистанцирање од првичниот извор. Кога во таа постапка ќе се утврди дека клиентот имал деловен однос со нотарот, а нотарот не го пријавил својот клиент, односно трансакцијата/ активността како сомнителна, во тој случај самиот нотар ќе биде вклучен во процесот на перење пари за што следуваат глоби или затворска казна.

НОВ МОДЕЛ НА ДОСТАВУВАЊЕ ИЗВЕШТАИ ЗА СОМНИТЕЛНИ ТРАНСАКЦИИ/ АКТИВНОСТИ

Имајќи ја предвид горенаведената анализа, пристапуваме кон градење на нова методологија на пријавување и доставување извештаи за сомнителни трансакции/ активности од страна на нотарите, а сето тоа во насока на зајакнување на системот за спречување на перење пари и финансирање тероризам.

Новиот метод на доставување на извештаите за сомнителни трансакции/ активности којшто се нуди е доставување на извештаите преку посредник. Бидејќи во секоја држава постои комора на нотарите која е одговорна за самостојноста и независноста на нотарите, токму таа е избрана во улогата на „**посредник**“ помеѓу нотарите од една страна и Единицата за финансиско разузнавање од друга страна.

Имено, во Република Македонија нотарите согласно Законот имаа обврска сите податоци³ да ги доставуваа до Управата директно. Според новата методологија, се предвидува нотарите сите податоци да ги доставуваат до Нотарската комора на Република Македонија во електронска форма. Во рамките на Нотарската комора на Република Македонија предвидено е да постои база на податоци во која ќе влегуваат сите податоци кои нотарите ќе ги испраќаат. Исто така, во рамките на Нотарската комора се предвидува формирање аналитичко одделение кое ќе има основна задача да врши анализа на податоците доставени од нотарите и врз основа на индикатори за препознавање сомнителни трансакции/ активности да изготвува извештаи за сомнителни активности/ трансакции и да ги доставува до Управата во електронска форма.

³ За обврските на нотарите, види на страница 5

Наедно, обврската на нотарите за доставување извештаи за сомнителни трансакции не престанува. Односно тие и понатаму имаат обврска да вршат анализа над своите клиенти и трансакциите кои тие ги извршуваат и врз основа на индикаторите за препознавање сомнителни трансакции/ активности, или пак врз основа на сопствена процена, доколку утврдат сомнителност за сторено кривично дело перење пари, се обврзани да достават извештај за сомнителна трансакција до аналитичкото одделение на Нотарската комора на Република Македонија. Од тука, аналитичкото одделение го препраќа до Управата за финансиско разузнавање, но овој пат како извештај за сомнителна трансакција/ активност доставен од Нотарската комора на Република Македонија.

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Практично, оваа методологија на доставување податоци би го овозможила следното:

директно пријавување на извештаите за сомнителни трансакции/ активности од Нотарската комора до Управата, а не од нотарите како што беше праксата досега;

- Зголемување на заштитата на нотарите за која говоревме претходно;
- Независност во анализата на сомнителните трансакции/ активности;
- Зголемен број на извештаи за сомнителни трансакции/ активности;
- Зголемување на квалитетот на доставените извештаи за сомнителни трансакции/ активности.

Врз основа на член 18 од Законот за нотаријатот (Сл. весник бр.55/07) и член 43, член 55 став (1) алинеја 3 и член 57 од Статутот на Нотарската комора на РМ, Управниот одбор на Нотарската комора на РМ на седницата одржана на ден 09. 06. 2012 година донесе

ДЕЛОВНИК

ЗА РАБОТА НА КОМИСИЈАТА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ КОНКУРС ЗА ИМЕНУВАЊЕ НОТАРИ (пречистен текст)

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој деловник се уредува начинот и постапката на работењето на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари (во понатамошниот текст: Комисијата).

Член 2

Комисијата е орган на Нотарската комора на Република Македонија и ја избира Собранието на Нотарската комора на РМ (во понатамошниот текст: Комората).

Член 3

Комисијата е составена од 7 (седум) члена.

Комисијата од својот состав избира претседател.

Мандатот на членовите на Комисијата изнесува 3 (три) години.

Член 4

За својата работа, Комисијата го информира Управниот одбор на Комората, а по потреба и Собранието на Комората.

Член 5

Седниците на Комисијата се закажуваат по истекот на рокот за пријавување на заинтересираните кандидати по објавениот конкурс за именување нотари, имајќи го предвид благовременото постапување согласно законскиот рок.

Член 6

Седниците на Комисијата ги подготвува Стручната служба на Комората.

Членовите на Комисијата материјалите ги добиваат најмалку 5 (пет) дена пред одржувањето на седницата.

ДЕЛОКРУГ НА РАБОТА

Член 7

Комисијата согласно член 10 став (2) од Законот за нотаријатот го спроведува конкурсот распишан од страна на министерот за правда, при што е должна да ги има предвид законските услови за именување на нотарите, како и интересите на нотаријатот како јавна служба за избор на лица кои со своето дотогашно работење се истакнале со својата стручност и чесност.

Комисијата врши статистички анализи за обемот на работата на нотарите и врз основа на тие анализи дава мислење на министерот за правда за потребата од пополнување определни нотарски седишта, за формирање нови или укинување постојни нотарски седишта.

Заради прибирање на неопходните податоци, нотарите на барање на Комисијата се должни истите да ги стават на располагање.

СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНКУРСОТ

Член 8

Пријавите со прилозите со кои се докажува дека се исполнети условите за именување на нотар се поднесуваат до Комората.

По истекот на рокот за пријавување на заинтересираните кандидати, веднаш се свикува Комисијата.

Комисијата прво ќе ги испита сите пријави дали се навремени и дали ги содржат сите пропишани прилози. Во спротивно, ќе ги одбие како ненавремени, односно некомплетни.

Комисијата заради подобро запознавање закажува разговор со сите кандидати.

Во рок од 15 дена од денот на завршувањето на конкурсот, Комисијата е должна до министерот за правда да достави мислење за избор на нотари по објавениот конкурс заедно со записникот за работа на Комисијата. Примерок од мислењето и записникот се доставува и до Комората.

Комисијата во рамките на Законот, Статутот на Комората и овој деловник е потполно самостојна во одлучувањето.

ТЕК НА СЕДНИЦИТЕ

Член 9

Седниците на Комисијата ги свикува и раководи со нејзината работа претседателот на Комисијата.

Член 10

На седниците на Комисијата задолжително се води записник. Записникот го потпишува претседателот на Комисијата, односно лице кое ја водело седницата.

Член 11

Комисијата работи на седница по дневен ред што се утврдува на почетокот на нејзината работа.

Пред утврдување на дневниот ред, може да се предложат образложени измени и дополнувања на истиот.

Член 12

Секој член на Комисијата има право активно да учествува во работата на Комисијата, да учествува во дискусијата, да дава предлози, забелешки и дополнувања.

Член 13

Членот на Комисијата е должен да се придржува на дневниот ред.

Претседателот на Комисијата може да му го одземе зборот на оној член на Комисијата што не се придржува на дневниот ред, и покрај претходното предупредување.

ОДЛУЧУВАЊЕ

Член 14

Комисијата полноважно одлучува доколку во нејзината работа учествуваат најмалку 2/3 (две третини) од нејзините членови.

Одлуките на Комисијата се носат во форма на заклучоци и мислења.

Одлуката на Комисијата со која се определуваат можните кандидати за именување нотари се донесува во форма на мислење.

Член 15

Комисијата одлучува со мнозинство гласови од присутните членови.

Ако постојат повеќе од два предлога, одлука се носи на тој начин што се гласа по редоследот на поднесените предлози.

Член 16

Одлуките се усвојуваат со јавно гласање.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 17

Овој деловник влегува во сила со неговото донесување, а ќе биде истакнат на огласната табла на Комората.

Член 18

Со денот на влегувањето во сила на овој деловник, престанува да важи Деловникот за работата на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари бр. 0302/3-3 од 19.06.1999 година.

УПРАВЕН ОДБОР НА НКРМ

Претседател

Зорица Пулејкова с.р.

ПОТВРДА (СОЛЕМНИЗАЦИЈА) НА ЗАДОЛЖНИЦА

Република Македонија
НОТАР

ИЗВОД
Книга четврта
ОДУ бр.____/____

ул. „____“ бр.____
седми септември две илјади и дванаесетта година

ПОТВРДА (СОЛЕМНИЗАЦИЈА) НА ЗАДОЛЖНИЦА

Јас, нотар _____ за подрачјето на Основниот суд _____,
ул. „____“ бр.____, потврдувам дека на седми септември две илјади и дванаесетта година, во еднаесет часот, во мојата нотарска канцеларија пристапија учесниците: _____

1. _____, ЕМБС _____, со седиште во Скопје-Центар, ул. „____“ бр.____, чија регистрација како банка ја утврдил од увид во тековната состојба бр. 08125/490 од 31.01.2012 (триесет и први јануари две илјади и дванаесетта) година, на Централниот регистар на РМ, Регионална регистрациска канцеларија _____, што се наоѓа во прилогот на оваа исправа, **спис „А“, застапувано од полномошникот** _____, со ЕМБ _____, родена на _____ во _____, _____, со живеалиште на ул. „____“ бр.____, _____, чиј идентитет го утврдил од ЛК бр.____ издадена на _____ од МВР - _____, со полномошно УЗП бр.____/12 од седми септември две илјади и дванаесетта година, заверено во мојата нотарска канцеларија – **спис „Б“, како доверител (во натамошниот текст Доверител);** _____

2. Друштво за производство, трговија и услуги _____ ДООЕЛ увоз-извоз, ЕМБС _____, со седиште во _____, ул. „____“ бр.____, чија регистрација како ДООЕЛ ја утврдил од увид во тековната состојба бр.0806/8 од 23.02.2011 (дваесет и третти февруари две илјади и еднаесетта година, што се наоѓа во прилогот на оваа исправа – **спис „В“, застапувано од управител** _____, со ЕМБ _____, роден на _____ во _____, со живеалиште во _____, ул. „____“ бр.____, чиј идентитет го утврдил од пасошот бр. А _____ издаден на _____ од МВР - _____, како должник (во натамошниот текст Должник); _____

На барање на учесниците, согласно член 4 од Законот за задолжница, преку Системот за водење Регистар на задолжниците при Централниот регистар на РМ, извршив составување задолжница заведена во Регистарот на заложниците под бр. 1102012045, издадена и потпишана од странките на 07.09.2012 (седми септември две илјади и дванаесетта) година, заради обезбедување парично побарување на Доверителот спрема Должникот во вкупен износ од 1.000.000,00 МКД (еден милион денари), а кое произлегува од Договорот за кредит бр. 01/2012-514 склучен помеѓу договорните страни на 07.09.2012 (седми септември две илјади и дванаесетта) година, што се наоѓа во прилогот на оваа исправа – **спис „Г“**.

Откако го утврдил идентитетот на учесниците и ја проучил задолжницата, сочинета од една страница, на еден лист, која е предмет на оваа солемнизација и прилозите кон истата:

П О Т В Р Д У В А М

дека оваа исправа - **задолжницата, ја проучил и утврдил дека по својата форма и содржина одговара на јавна исправа и има сила на извршна исправа согласно член 12 став (1) од Законот за задолжница.**

На учесниците на оваа правна работа, исправата и прилозите кон неа им ја прочитав и ги предупредил дека потврдената приватна исправа има сила на јавна исправа. Учесниците изјавил дека ги прифаќаат правните последици и тоа одговара на нивната волја.

Нотарската такса за заверка по тарифен број 10 т.7 од Законот за судските такси и член 144 став (4) од Законот за нотаријатот во износ од 500,00 денари е наплатена. ***(износот на нотарска такса се менува зависно од износот на обезбеденото побарување, согласно ЗСТ)**

Нотарска награда, согласно член 33 од НТ, е пресметана во износ од 3.000,00 денари и трошоци/ денари. ***(износот на нотарска награда се менува зависно од износот на обезбеденото побарување, согласно НТ)**

ОДУ бр. 5190/12, во Скопје, на седми септември две илјади и дванаесетта година.

НОТАР: _____

Потпис на учесникот

потпис на учесникот

* Изјава од доверителот согласно член 8 од Законот за задолжница.(Во оваа изјава која ја составува доверителот, се опфатени сите елементи предвидени со Законот за задолжница. Податоците во изјавата се измислени.)

ИЗЈАВА

Од доверителот:

Друштво за производство, трговија и услуги РУМБА ТРАДЕ - ДООЕЛ, увоз-извоз, Скопје, ул. „11 Ноември“ бр. 11, Скопје, ЕМБС 601889

Изјавувам под полна морална, материјална и кривична одговорност, дека побарувањето по задолжница заведена во Регистарот на задолжници на РМ, под бр. 1102012045, солемнизирана од нотарот _____, именуван за подрачјето на Основниот суд _____, под ОДУ бр. 5190/12 од седми септември две илјади и дванаесетта година, спрема должникот **Друштво за производство, трговија и услуги САМБА ТОДЕ - ДООЕЛ увоз-извоз, ЕМБС 601258**, ул. „ЈНА“ бр. 12а Скопје, на износ од 1.000.000,00 МКД (еден милион денари), а кое произлегува од Договорот за кредит бр. 01/2012-514, склучен на 07.09.2012 година, со датум на доспеаност на задолжницата од 10.09.2013 година и краен рок на доставување на барање за наплата на задолжницата до 10.12.2013 година, **е пристигнат за наплата во целост**, па од Доверителот спрема Должникот има пристигнато парично побарување на име главен долг во износ од 1.000.000,00 денари со казнена камата во висина на референтната стапка на НБРМ што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодието што му претходело, зголемено за десет процентни апоени сметано од 07.09.2012 година до конечната наплата. Средствата од побарувањето да бидат пренесени на трансакциска сметка на Доверителот - Друштво за производство, трговија и услуги РУМБА ТРАДЕ - ДООЕЛ, увоз-извоз, Куманово со број 300000000452563 која се води во Комерцијална банка А.Д. - Скопје.

Во _____, на 07.12.2013

За Доверителот:
ДПТУ РУМБА ТРАДЕ ДООЕЛ
управител,

* Изјава од Доверителот согласно член 11 од Законот за задолжница

Република Македонија
НОТАР

ИЗВОД
Книга четврта
ОДУ бр. 5800/13

ул. „_____“ бр. _____
шеснаесетти август две илјади и тринаесетта година

Јас, нотар _____, за подрачјето на Основниот суд _____, ул. _____ бр. _____, во мојата нотарска канцеларија, на шеснаесетти август две илјади и тринаесетта година во шеснаесет часот, го составив овој: _____

НОТАРСКИ АКТ

Друштвото за производство, трговија и услуги РУМБА ТРАДЕ - ДООЕЛ, увоз-извоз, Скопје, ул. „_____“ бр. _____, ЕМБС _____, чија регистрација како ДООЕЛ ја утврдил од увидот во тековната состојба бр.0806/8 од 23.02.2011 (дваесет и трети февруари две илјади и единаесетта година), што се наоѓа во прилогот на оваа исправа – спис „А“, застапувано од управителот _____, со МБ _____, роден на _____ во _____, со живеалиште во Скопје, ул. „_____“ бр. _____, чиј идентитет го утврдил од пасошот бр. _____ издаден на _____ од МВР - _____, пристапи во мојата нотарска канцеларија и побара од мене врз основа на Закон за нотаријатот да ја запишам и заверам неговата изјава за повлекување задолжница. _____

Откако лично се уверил во идентитетот на учесникот, како и во неговата вистинска и сериозна волја, му укажав на правните последици од преземањето на ова правно дело и согласно член 11 став (1) од Законот за задолжница, учесникот, ја даде следната: _____

ИЗЈАВА

за повлекување задолжница

Изјавуваме, под потполна одговорност, дека ја повлекуваме задолжницата, запишана во Регистарот на задолжниците на РМ под бр. 1102012045, солемнизирана од нотарот _____ именуван за подрачјето на Основниот суд _____, под ОДУ бр. 5190/12 од седми септември две илјади и дванаесетта година, на износ од 1.000.000,00 МКД (еден милион денари) потпишана од должникот Друштво за производство, трговија и услуги САМБА ТОДЕ - ДООЕЛ увоз-извоз, Скопје и доверителот Друштво за производство, трговија и услуги РУМБА ТРАДЕ - ДООЕЛ, увоз-извоз Скопје. —

Изјавата ја даваме да послужи пред носителот на платен промет Втора банка А.Д. - Скопје, пред кого е поднесена задолжницата за наплата, а не е наплатена во целост, како основ за нејзино повлекување. -----

Откако лично му го прочитав овој акт, учесникот изјави: -----

Потврдувам дека го сфатив значењето на оваа правна работа, па со истата изрично се согласувам, под условите и на начинот наведени во актот кој ми е прочитан и на кој немам никакви забелешки, па во знак на согласност со неговата содржина, своерачно се потпишувам. -----

Овој акт лично го составив и истиот е сочинет од еден лист на една страница. -----

Изворникот на овој акт се наоѓа во архивата на нотарот, а на учесникот му се издадени два извода. -----

Нотарската такса за заверка по тарифниот број 10 т. 2 од Законот за судските такси и член 144 став (4) од Закон за нотаријатот во износ од 50,00 денари е наплатена. -----

Нотарска награда, согласно член 33 од НТ, е пресметана во износ од 400,00 денари и трошоци согласно член 55 од НТ 60,00 денари. -----

За Друштво за производство, трговија и услуги РУМБА ТРАДЕ - ДООЕЛ увоз-извоз, ЕМБС _____, управител _____ с.р. -----

ОДУ бр. 5800/13 во _____ на шеснаесетти август две илјади и тринаесетта година. -----

Потврдувам дека овој извод е идентичен со изворникот. -----

Овој е прв извод, кон кој не се приклучени прилози на актот. -----

Издаден во Скопје, на шеснаесетти август две илјади и тринаесетта година.

НОТАР: _____

* Изјава од Доверителот согласно член 13 од Законот за задолжница

Република Македонија
НОТАР

ИЗВОД
Книга четврта
ОДУ бр. 71/13

ул. „_____“ бр. _____
единаесетти јануари две илјади и тринаесетта година

Јас, нотар _____, за подрачјето на Основниот суд _____, ул. „_____“ бр. _____, _____, во мојата нотарска канцеларија, на единаесетти јануари две илјади и тринаесетта година во единаесет часот, го составив овој: _____

————— **НОТАРСКИ АКТ** —————

Друштвото за производство, трговија и услуги РУМБА ТРАДЕ - ДООЕЛ, увоз-извоз, Скопје, ул. „_____“ бр. _____, ЕМБС _____, чија регистрација како ДООЕЛ ја утврдил од увидот во тековната состојба бр.0806/8 од 23.02.2011 (дваесет и трети февруари две илјади и единаесетта година), што се наоѓа во прилогот на оваа исправа – спис „А“, застапувано од управителот _____, со МБ _____, роден на _____ во _____, со живеалиште во Скопје, ул. „_____“ бр. _____, чиј идентитет го утврдил од пасошот бр. _____ издаден на _____ од МВР - _____, пристапи во мојата нотарска канцеларија и побара од мене врз основа на Закон за нотаријатот да ја запишам и заверам неговата изјава за откажување од правата од задолжница. _____

Откако лично се уверил во идентитетот на учесникот, како и во неговата вистинска и сериозна волја, му укажав на правните последици од преземање на ова правно дело и согласно **член 13 став (1) од Законот за задолжница**, учесникот, **ја даде следната:** _____

————— **ИЗЈАВА**
ЗА ОТКАЖУВАЊЕ ОД ПРАВАТА ОД ЗАДОЛЖНИЦАТА —————

Друштво за производство, трговија и услуги РУМБА ТРАДЕ – ДООЕЛ увоз-извоз, ЕМБС _____, застапувано од управителот _____, со ЕМБ _____, под потполна одговорност НЕОТПОВИКЛИВО ИЗЈАВУВАМ, дека се откажувам од правата на Друштвото за производство, трговија и услуги САМБА ТОДЕ - ДООЕЛ увоз-извоз, ЕМБС _____ како Доверител, а кои произлегуваат од задолжницата заведена во Регистарот на заложниците под бр. 1102012045, издадена и потпишана од страна на Доверителот и

Должникот **Друштво за производство, трговија и услуги САМБА ТОДЕ - ДООЕЛ увоз-извоз, Скопје** на ден 07.09.2012 (седми септември две илјади и дванаесетта) година, заради обезбедување парично побарување на Доверителот спрема Должникот во вкупен износ од 1.000.000,00 МКД (еден милион денари), а кое произлегува од Договорот за кредит бр. 01/2012-514 склучен на 07.09.2012 година, со датум на доспеаност на задолжницата од 10.09.2013 година и краен рок на доставување на барање за наплата на задолжницата до 10.12.2013 година, кај носителот на платен промет Втора банка А.Д. - Скопје, од сите расположливи средства на Должникот. -----

Откако лично му го прочитав овој акт, учесникот изјави: -----

Потврдувам дека го сфатив значењето на оваа правна работа, па со истата изрично се согласувам, под условите и на начинот наведени во актот кој ми е прочитан и на кој немам никакви забелешки, па во знак на согласност со неговата содржина, своерачно се потпишувам. -----

Овој акт лично го составив и истиот е сочинет од два листа на две страници. -----

Изворникот на овој акт се наоѓа во архивата на нотарот, а на учесникот му се издадени два извода. -----

Нотарската такса за заверка по тарифниот број 10 т. 2 од Законот за судските такси и член 144 став (4) од Законот за нотаријатот во износ од 50,00 денари е наплатена. -----

Нотарска награда, согласно член 33 од НТ, е пресметана во износ од 400,00 денари и трошоци согласно член 55 од НТ 60,00 денари. -----

За Друштво за производство, трговија и услуги РУМБА ТРАДЕ - ДООЕЛ увоз-извоз, ЕМБС _____, управител _____ с.р. -----

ОДУ бр. 71/13 во _____ на единаесетти јануари две илјади и тринаесетта година. -----

Потврдувам дека овој извод е идентичен со изворникот. -----

Ова е прв извод, кон кој не се приклучени прилози на актот. -----

Издаден во Скопје, на единаесетти јануари две илјади и тринаесетта година. -----

НОТАР: _____

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 06.12.2012 година го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година го усвои следното

ПРАВНО УКАЖУВАЊЕ ЗА ДИСЦИПЛИНСКАТА ОДГОВОРНОСТ НА НОТАРОТ ВО ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖНИЦА

Начелно, прашањата поврзани со дисциплинската одговорност на нотарот за повреда на законот, Кодексот на професионалната етика и актите на Комората, се уредени со Законот за нотаријатот (член 116 до 132) и Правилникот за дисциплинска одговорност и дисциплинска постапка на Комората.

Меѓутоа, во Законот за задолжница („Сл. весник РМ“ бр. 59/12, се применува од 1. септември 2012 год.) со бланкетна, упатувачка, законска одредба, дополнително се утврдени три дисциплински повреди кои нотарот може да го стори при преземањето на нотарските дејствија врз основа на овој закон.

Имено, со член 16 став (1) од Законот за задолжница е утврдено дека непостапувањето на нотарот во смисла на одредбите од членовите 4 став (2), 12 став (3) и 13 став (2) од овој закон претставува дисциплинска повреда од член 126 од Законот за нотаријатот.

Според член 4 став (2) од Законот за задолжница по составувањето на задолжницата, нотарот електронски ја потпишува, ја евидентира и ја печати задолжницата преку системот за водење на Регистарот на задолжниците и ја заверува согласно со одредбите од Законот за нотаријатот кои се однесуваат на потврдување на приватна исправа (солемнизација) и задолжително му ја предава на доверителот.

Според член 12 став (3), нотарот е должен на повлечената задолжница поднесена од доверителот да стави потврда на извршеност и конечно, според член 13 став (2), нотарот е должен на денот на давањето на изјавата на доверителот за откажување од правата од задолжницата да поднесе барање за бришење на задолжницата од Регистарот на задолжниците.

Непочитувањето на цитираните законски обврски (начинот и роковите) претставува дисциплинска повреда од цитираниот член 126 став (1) од Законот за нотаријатот, за која се изрекува парична казна во висина од три до шест плати на претседател на основен суд со проширена надлежност или привремено одземање на правото на вршење на нотарската служба во траење од една до пет години. Наедно, поради евентуалното непостапување според цитираните законски одредби, нотарот може да одговара и за штета согласно со член 35 од Законот за нотаријатот.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 30.06.2012 година го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година го усвои следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

Член 569 од Законот за облигационите односи кој гласи: „Договор за дар во кој е договорено предметот да биде предаден по смртта на дародавателот, мора да биде составен во форма на јавно заверена исправа“, поврзано со член 42 став (1) под б) кој гласи: „Нотарски акт е задолжителен за договори за подарок без предавање на предметот во владеење на даропримателот“, уредуваат две различни правни прашања со своја специфичност, со тоа што членот 569 од ЗОО треба да се разбере на следниот начин:

1. Членот 569 од ЗОО ја утврдува формата на договорот за дар, кога е договорено предметот што се подарува да биде предаден по смртта на дародавачот, а тоа значи мора да биде составен во форма на јавно заверена исправа – нотарски акт согласно член 42 став (1) точка б) од Законот за нотаријатот. Притоа се поставува прашањето што значат зборовите „предметот да биде предаден по смртта на дарувачот“, дали значи дека сопственоста се пренесува, а „само владеењето“ се одлага до смртта на дарувачот или дека дарувачот ги задржува сите елементи на правото на сопственост: да го држи, користи и располага до смртта. Имајќи предвид дека одредбата на член 569 е поместена во глава XI од ЗОО во кој се уредува во целост институтот „договор за дар“ кој пред се има правно дејство и се извршува по правило уште за време на животот на странките со пренесување или предавање на даропримателот во сопственост определен предмет и сл. (член 555), произлегува дека ова е специфичен договор „дар во случај на смрт“ и дека зборовите „да биде предаден по смртта на дарувачот“ треба да се толкуваат така што дури по смртта на дарувачот се пренесува на даропримателот сопственоста и владеењето на предметот и сл. и се засметува во наследниот дел под одредени услови (член 50 од ЗН). Тоа значи дека даропримателот по смртта на дародавателот може да побара упис на сопственоста во јавните книги, ако се работи за недвижност, а по склучување на договорот, врз основа на одредба предвидена во истиот, може да се изврши забелешка во надлежниот катастар дека е склучен договор за дар во случај на смрт.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 06.12.2012 година го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, го усвои следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

1. Имотот опфатен со договорот за доживотна издршка не влегува во оставинска маса и по однос на тој имот оставинската постапка се запира со формално решение кое се доставува до учесниците во постапката.

2. Врз оставинската постапка без влијание е фактот дали некој од учесниците во постапката го оспорува склучениот договор за издршка и поради тоа постапката не се прекинува.

3. Договорот за доживотна издршка, како правно дело меѓу живите, кон кој е приложен доказ за смртта на примателот на издршката, во однос на недвижниот имот опфатен со истиот, согласно член 128 став 1 алинеја 4 од Законот за катастарот на недвижностите, претставува правен основ за непосредно запишување во Катастарот на недвижностите.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија доставено е прашањето како да биде постапено во случај кога во текот на оставинската постапка ќе биде приложен договор за доживотна издршка со кој е опфатен и недвижниот имот на оставителот, дали во случај на оспорување на договорот за издршка од страна на некој од учесниците оставинската постапка да биде прекината и какво е правното значење на договорот за доживотна издршка во поглед на правата на давателот на издршката.

При утврдување на правното мислење, Стручниот совет се раководи од следното: договорот за доживотна издршка претставува облигациски договор регулиран со членовите од 1029 до 1035 од Законот за облигациските односи. Станува збор за товарен и алеаторен договор во кој и двете страни имаат права и обврски, при што по однос на давателот на издршката произведува правно дејство по смртта на примателот на издршката. Сепак, без оглед на таквиот карактер на договорот за издршка, истиот има и наследно-правно дејство, бидејќи во оставината на примателот на издршката не влегуваат добрата со кои располагал тој со договорот за доживотна издршка, а чие предавање на

давателот на издршката е одложено до смртта на примателот на издршката.

Поради наведеното, доколку во текот на оставинската постапка биде доставен на увид договор за доживотна издршка од страна на некој од учесниците во постапката или други заинтересирани лица, кој е составен согласно наведените одредби од Законот за облигациските односи, а со кој е опфатен недвижниот имот (или негов дел) на оставителот, во таков случај по однос на овој дел од оставинската маса постапката ќе биде запрена со решение кое се доставува до учесниците во постапката.

Правното дејство на договорот за доживотна издршка не може да се доведува во прашање поради евентуално оспорување од страна на наследниците на оставителот. Доколку со судска одлука биде поништен договорот за доживотна издршка, таквата судска одлука ќе биде основ за понатамошно расправање на оставината на оставителот, во делот на недвижниот имот опфатен со истиот и за бришење на уписот во Катастарот на недвижностите, доколку таков претходно е извршен. Поради наведеното, врз оставинската постапка без влијание е фактот дали некој од учесниците во постапката го оспорува склучениот договор за доживотна издршка, бидејќи за тоа прашање одлучува парничен суд во одделна постапка. Тоа значи дека нотарот нема да ја прекине оставинската постапка согласно член 173 од Законот за вонпарничната постапка, туку ќе ја запре на начин опишан во точка 1 од правното мислење.

Договорот за доживотна издршка, како правно дело меѓу живите, кон кој е приложен доказ за смртта на примателот на издршката, во однос на недвижниот имот опфатен со истиот, претставува правен основ за непосредно запишување во Катастарот на недвижностите. Имено, согласно член 128 став 1 алинеја 4 од Законот за катастарот на недвижностите („Сл. весник РМ“ бр. 40/08, 158/10, 17/11, 51/11 и 74/12), меѓу другото, запишувањето во Катастарот на недвижностите се врши и врз основа на правни дела. Бидејќи договорот за доживотна издршка претставува правно дело чиешто форма и начин на составување се регулирани со членовите од 1029 до 1035 од Законот за облигациските односи, истиот претставува законски основ за упис во Катастарот на недвижностите. Правното дејство овој договор го произведува од моментот на смртта на примателот на издршката и од тој момент давателот на издршката стекнува право да бара пренесување на правото на сопственост на недвижниот имот, со приложен доказ за смртта на примателот на издршката – изводот од матичната книга на умрените. Ова е така ако се има предвид дека имотот опфатен со договорот за доживотна издршка, како што е тоа понапредобразложено, не влегува во оставинската маса и дека во однос на тој имот оставинската постапка се запира.

Врз основа на горенаведеното произлегува дека давателот на издршката има право врз основа на склучениот договор за доживотна издршка да побара упис во јавна книга согласно со Законот за катастарот на недвижностите. Односно, за да се избегнат непотребни трошоци во случај кога нема друг имот, освен имотот опфатен со договор за доживотна издршка, потребно е странките директно да го поднесуваат договорот на спроведување во Катастарот.

Во погореаведената смисла е и управно-судската практика изразена во пресудата на Врховниот суд на Република Македонија, У. бр. 1458/96 од 4/12/1997 год.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на НКРМ, на седницата одржана на ден 30.06.2012 година го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година го усвои следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

1. Правниот промет на имотот на државјаните и правните лица на поранешна СФРЈ (вклучувајќи ги тука и јавните претпријатија), кои имале стекнати сопственички права на 31.12.1990 год. во РМ е слободен, сметано од 29 јуни 2001 год., согласно Законот за ратификација на спогодбата за прашањата на сукцесија потпишана во Виена на 29.06.2001 год. (Сл. весник на РМ бр. 12/02)

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Ова правно мислење се заснова на Законот за начинот и постапката за усогласување на работењето на претпријатијата и другите правни лица кои вршат стопанска дејност на територијата на Република Македонија, а имаат седиште на териториите на другите републики на поранешна СФРЈ од 1993 година, Законот за ратификација на Спогодбата за прашањата на сукцесија потпишана во Виена на 29 јуни 2001 година, Европската конвенција за заштита на човековите права и слободи, протокол 1, како и фактичката состојба на конкретниот случај, повод за ова правно мислење.

1. Согласно членот 8 од Законот за начинот и постапката на усогласување на работењето на претпријатијата и другите правни лица кои вршат стопанска дејност на територијата на Република Македонија, а имаат седиште на територијата на другите републики на поранешна СФРЈ (Службен весник на РМ бр. 3/1993 г.), а со која е ограничен прометот со отуѓување, размена, подарок, давање под закуп или користење на имотот на правни лица од друга република кои на територијата на Република Македонија **не вршат дејност** до склучување билатерална спогодба, односно договор за сукцесија.

Согласно овластувањата од споменатиот закон во 1993 година, за склучување договор за сукцесија, Република Македонија, заедно со другите републики од поранешна СФРЈ, склучиле договор за прашања на сукцесијата во јуни 2001 година со кој ги уредиле меѓусебните права и обврски во повеќе области, а меѓу нив биле уредени и стекнатите права на приватниот имот на физичките и на правните лица. Овој договор (спогодба) бил усвоен со Законот за ратификација на Спогодбата

за прашањата на сукцесија потпишана во Виена на 29 јуни 2001 година (Службен весник на РМ бр. 12/02).

Со Анексот Е од Спогодбата, во член 1 е предвидено дека приватниот имот и стекнатите права на државјаните и другите правни лица на СФРЈ **ќе бидат заштитени од страна на државите-наследници**. Според член 2 став (1) под „а“ од Анексот, **правата на движен и недвижен имот лоциран во државата-наследник** и на кој државјани или други правни лица на СФРЈ имале право на 31 декември 1990 година, **ќе бидат признати и заштитени и обновени од страна на таа држава** во согласност со воспоставените стандарди и норми на меѓународното право и независно од националноста, државјанството, престојувалиштето или живеалиштето на овие лица. **Сите договори склучени од страна на државјани или други правни лица на поранешна СФРЈ до 31.12.1990 година, вклучително и оние склучени од страна на јавни претпријатија, ќе бидат почитувани врз основа на недискриминација**, став (2).

Согласно член 7 од Анексот, сите физички и правни лица од секоја држава-наследник врз основа на реципроцитет ќе го имаат истото право на пристап до редовните судови, управните судови и агенции, на таа држава и другите држави наследнички со цел остварување заштита на нивните права.

Согласно член 1 од Протоколот 1 кон оваа Конвенција, секое физичко и правно лице има право на непречено уживање на својата сопственост, освен кога тоа е во интерес и под услови определени со закон и општите принципи на меѓународното право.

Во прилог на ваквото мислење зборува и меѓународното право содржано во Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи, ратификувана во Република Македонија (објавена во Службен весник на РМ - меѓународни договори бр. 20/97).

Врз основа на изложеното, произлегува дека Спогодбата за сукцесија непосредно се применува, освен ако со билатерален договор поинаку не е регулирано, во смисла на членовите 4, 5 и 7 од Спогодбата.

Во оваа смисла се изјаснил и Врховниот суд на РМ во пресудата ГЗЗ. бр. 236/2005 од 06.07.2006 година.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарска комора на Република Македонија, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 06.09.2012 година го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година го усвои следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

ЗА ПРАВНОТО ЗНАЧЕЊЕ И ДЕЈСТВО НА АНЕКС-ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЛОГ - СОСТАВЕН ИЛИ ПОТВРДЕН ОД НОТАР

1. Анексот на Договорот за залог е составен дел на тој договор кој е додаток и доуредува еден ист стварно-правен однос и како таков, иако е составен (потврден) со два нотарски акта претставува единствена јавна исправа, односно единствен извршен наслов.

2. Во правниот живот и промет ниту договорот за залог, ниту анексот на тој договор не можат да егзистираат самостојно, зошто не се потполни - целосни и би биле во спротивност со волјата на странките изразена и поврзана во двата нотарски акта, а со тоа и невалидни.

3. Поврзано со ставот во претходните точки, клаузула на извршност треба да се стави на последниот составен Анекс на основниот Договор. Клаузулата на извршност ќе ја стави Нотарот кој го составил последниот Анекс.

4. При реализација на залогот, задолжително треба да се земаат предвид и договорот за залог и анексот на тој договор. Во практиката најчести анекси на овие договори се однесуваат на предметот на залогот, кој со време има променлива вредност или не е јасно определен за идентификување, па затоа со новите измени на Законот за договорен залог се предлага во член 23 став (1) алинеја 3 која гласи: “опис на предметот на залог со доволна спецификација да може да се идентификува” се додаде “вклучувајќи ја и вредноста на предметот на залог” и се додава став (3) кој гласи: “Во договор за залог се утврдува максималниот износ на побарувањето кое се обезбедува со предметот на залог“. Исто така битна е измената (став 4), според која “заложното право (предмет на залог) се заснова на сите средства на должникот вклучувајќи ги и идните средства кои ќе ги стекне должникот, доколку не е јасно наведено дека договорните страни се обврзуваат, како предмет на залог, односно заложно право, да се заснова врз дел од средствата со кои располага должникот во моментот на склучување на договорот за залог“

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Во практиката на нотарите се постави прашање какво е правното значење и правното дејство на Анекс (Додатокот) на договорот за залог (рачен залог или хипотека, невладетелски или владетелски) составен или потврден од нотар или поточно:

- дали тие два акта се единствен извршен наслов или може да егзистираат самостојно;
- дали нивното правно дејство е единствено или може да се дели;
- дали и на двата акти треба да се става клаузула на извршност;
- каква последица имаат овие два акта при реализација на залогот.

За одговор на прашањето и конкретните потпрашања се изврши консултација (анализа) на соодветните одредби од **Законот за облигационите односи** - како генерален закон кој ги содржи општите принципи и правила на облигационите односи меѓу физичките и правните лица, Законот за сопственост и други стварни права во делот на правото на залог и посебно Законот за договорниот залог, како специјален закон во кој конкретно е уредено договорното заложно право и Законот за нотаријатот, како изворен закон кој ги утврдува правилата на работењето на нотарите при составување на нотарски акти и потврда на приватна исправа.

При утврдување на Правното мислење Стручниот совет се раководи од следното:

1) Согласно ЗОО, во овој случај, од посебно значење се начелата за слобода на уредување на облигационите односи, начелото на совесност и чесност, забрана на злоупотреба на права и должности за исполнување на обврските и следните конкретни одредби од законот:

- Договорот може да биде склучен во било која форма, освен ако со закон поинаку не е определено.

Барањето на законот, договорот да биде во определена форма важи и за подоцнежните измени или дополнувања на договорот (член 59 став (1) и став (2)).

Договорот кој не е склучен во пропишаната форма нема правно дејство, доколку од целта на преписот со кој е определена формата не произлегува нешто друго (член 62 став (1)).

Ако договорот е склучен во посебна форма, било врз основа на закон или според волјата на странките, важи само она што е изразено во таа форма (член 63 став (1)).

Кога за склучување на договорот е потребно да се состави исправа, договорот е склучен кога исправата ќе ја потпишаат сите лица кои се обврзуваат со него (член 64 став (1)).

Одредбите на договорот се применуваат онака како што гласат. При толкувањето на спорните одредби не треба да се прифаќа буквалното значење на употребените изрази, туку треба да се истражува заедничката намера на договарачите и одредбата да се разбере така како што тоа им одговара на начелата на облигационото право утврдено со овој закон (член 91 став (1) и став (2)). Овие одредби непосредно се однесуваат и на договорот за залог.

2) Во Законот за договорен залог, (со кој се утврдува еден специфичен стварно-правен однос врз основа на одреден облигационен однос меѓу доверителот и должникот), децидно се утврдува начелото, видовете на залог и посебно формата на договорот за залог (задолжителна писмена форма за невладетелски залог - член 21) задолжително составување или потврда од нотар на договор за залог, за било кој договор за залог, за да тој има својство на извршна исправа со задолжителен упис во Заложниот регистар (член 22) и друго. При тоа од посебно значење се одредбите за надлежностите на нотарот за потврда или составување на договор за залог, со својство на извршна исправа (што е најчесто во практиката) и поврзано со тоа на децидно утврдената содржина на договорот за залог (член 23), на која нотарот посебно внимава при составувањето во форма на нотарски акт или потврдување (солемнизација) на приватна исправа, договор за залог. Оваа одредба, всушност упатува на Законот за нотаријатот за составување или потврда на договорот за залог.

3) Во законот за нотаријатот децидно е утврдена содржината на нотарскиот акт (член 55), односно постапката на нотарот за потврда на приватна исправа (член 45) и не е спорно дека тие одредби треба да се применуваат во корелација со одредбата од член 23 од Законот за договорен залог - за содржината на договорот (што во практика - неспорно, така и се прави, а тоа значи нотарскиот акт да ги содржи сите податоци и елементи од двата споменати членови од двата закона).

Во Законот за нотаријатот не е дадена можност за измена и дополнувања на нотарскиот акт или солемнизирана приватна исправа, а изрично не е дозволено да се внесуваат забелешки во нив, освен во одредени случаи (член 57). Исто така и во Законот за договорен залог не е предвидена изрична одредба за измена на договорот за залог. Меѓутоа, ЗОО тоа го дозволува согласно начелото на слободата на странките во утврдувањето на облигационите односи, па со член 59, како што е напред цитирано, дадена е таа можност со тоа што формата на склучениот договор “важи и за подоцнежните измени или дополнувања на договорот”, односно на анексите на тој договор. Се разбира анексот на договорот мора да биде во форма на нотарски акт или солемнизација од нотар, но содржината логично треба да се однесува само на тие пра-

шања или податоци кои се додаваат, односно изменуваат или дополнуваат во Договорот за залог. Всушност новиот (дополнителниот) нотарски акт или солемнизација и ако имаат нови ОДУ броеви и дати, со самиот назив анекс на Договорот за залог ОДУ бр.____, изрично ја посочуваат врската и единството со Договорот за залог и претставуваат една целина. Значи, така се составуваат два нотарски акти (или две солемнизации) за ист договор за залог, тие содржински се поврзани и уредуваат ист и единствен стварно-правен однос, па како такви имаат единствено правно дејство во правниот живот.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарска комора на Република Македонија, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 06.09.2012 година го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година го усвои следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

за барање до нотар за пристап до информации по Законот за пристап до информации од јавен карактер (член 14).

I. БАРАЊЕ ДО НОТАР ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ПО ЗАКОНОТ ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР (ЧЛЕН 14)

Ако е поднесено писмено барање до нотар за остварување на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер согласно ЗСПИЈК, според кој ова право го имаат сите физички и правни лица без да го образложат барањето, нотарот е должен да ги почитува одредбите од овој закон посебно: да овозможи бесплатен пристап до информации (член 10 став (2)); ако не е јасно, да бара дополнување на барањето (член 17); да донесе образложено решение ако целосно или делумно го одбие барањето (член 20), со право на жалба (член 28) и сл.

Претходно нотарот треба да оцени дали барањето е поднесено согласно член 3 и член 6 од Законот и да утврди:

а) ако се работи за пристап до информација и податоци содржани во конкретна нотарска исправа и таа има својство на јавна, односно извршна исправа и истата е упишана во соодветните јавни регистри, па според тоа имаат карактер на информација од јавен карактер што е создадена и со која располага нотарот, во тој случај ќе постапи по членовите 20, 21, 22 и 24 од ЗСПИЈК и ќе состави записник, овозможувајќи му на барателот запознавање со бараната информација со увид, препис, фотокопија или електронски запис;

б) ако нотарот утврди дека бараната информација не е информација од јавен карактер (член 3) или ако се работи за класифицирана информација, односно ако се бара запознавање со личен податок (член 6) чие откривање би значело повреда на заштитата на личните податоци утврдени во членовите 5 и 6 од Законот за заштита на личните податоци, ќе донесе решение за одбивање на барањето согласно член 22 од

ЗСПИЈК, со тоа што претходно ќе постапи по член 6 став (3) од овој закон, односно ќе „спроведе тест на штетност“ со кој ќе утврди дали интересот кој се заштитува (на пример личен податок) е помал или поголем од јавниот интерес утврден со закон и во првиот случај ќе овозможи, а во вториот нема да овозможи пристап на информации и ќе донесе решение со образложение по член 20 од ЗСПИЈК.

Нотарот соработува со Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер во постапката по овој закон.

II. ПРАВА НА ТРЕТИ ЛИЦА ЗА ПРИСТАП ДО НОТАРСКИТЕ ИСПРАВИ

Согласно смислата и целта на нотарската тајна, ограничени се правата на трети лица за пристап до нотарските исправи. Така, **според член 79 од Законот за нотаријатот, лице кое има правен интерес** со писмено барање може да побара од нотарот да му издаде потврда за постоење одреден упис во уписниците. Во писменото барање мора да се наведат оправдани причини за издавање ваква потврда. Од оваа одредба произлегува дека предвидени се четири услови кои се мошне рестриktivни:

а) да се работи само за лице кое има правен интерес **(а не и заинтересирано лице кое е поширок поим);**

б) само со писмено барање тоа лице може да се обрати до нотарот **(а не со усмена или телефонска комуникација);**

в) со писменото барање може да бара да му се издаде само потврда за постоење одреден упис во уписниците **(а не и изводи или преписи на нотарски акти);**

г) во писменото барање мора да се наведат оправдани причини за издавање таква потврда, **а тоа значи да се изложи и оправда правниот интерес (примери за правен интерес согласно член 79 од ЗН: за водење сопственички спор; за обезбедување на побарување; за користење соседско право на првенство; за оспорување упис во катастар; за реализација на хипотека; за оспорување правен субјективитет или правна и деловна способност; за водење спор за надомест на штета; за купување или замена на одредени недвижности и др.).**

Инаку, потврдата за постоење одреден упис во уписникот би требало да ги содржи само видот на нотарската исправа, странките и правната работа (на пример: Оду. бр. _____ од _____ НН - странки НН или УЗП бр. _____ од _____ странката Н.Н.).

Смислата на издавањето на ваквата потврда е да му послужи на трето лице - кое има правен интерес, потоа да побара од судот, пред кој

води или ќе води евентуален спор, од нотарот привремено да се одземе нотарската исправа во смисла на член 41 од Законот за нотаријатот. Исто така, ваквата потврда може да му послужи на трето лице - кое има правен интерес, да побара увид, односно извод од соодветната јавна книга. Ако ваквата потврда содржи само вид на уписник и број, без странките и правната работа, истата би била беспредметна, а што веројатно не е намерата на Законот.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 30.06.2012 година го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, го усвои следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

1. Нотарот, кој привремено ја врши службата, должен е согласно членот 79 од Законот за нотаријатот, на лице кое има правен интерес, врз основа на писмено барање, да му издаде потврда за постоење одреден упис во уписниците. Во писменото барање мора да се наведат оправдани причини за издавање на ваквата потврда.

2. За преземените нотарски дејствија од точка 1 на правното мислење, нотарот има право на нотарска награда согласно со нотарската тарифа.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија е доставено прашањето дали нотарот, кој привремено ја врши службата според членот 99 став 1 од Законот за нотаријатот, е должен согласно член 79 од истиот закон, на лице кое има правен интерес, врз основа на негово писмено и образложено барање, да му издаде потврда за постоење одреден упис во уписниците.

При утврдувањето на правното мислење, Стручниот совет се раководи од следното: со член 99 од Законот за нотаријатот е уредено прашањето на определување на нотарот кој привремено ја врши службата и неговите овластувања. Меѓу другото, со ставот 5 е определено дека нотарот кој привремено ја врши службата не може да презема нови работи, туку дека ги довршува започнатите работи на нотарот кој го заменува.

Под довршување на започнатите работи на нотарот кој се заменува спаѓа и обврската на нотарот кој привремено ја врши службата да постапува и согласно со член 79 од Законот за нотаријатот, односно на лице кое има правен интерес, врз основа на негово писмено и образложено барање, да му издаде потврда за постоење одреден упис во уписниците. Според мислењето на Стручниот совет, меѓу другото, и на таков начин се исполнува содржината на функцијата на нотарот кој привремено ја врши службата согласно членот 99 став 1 од Законот за нотаријатот.

Притоа, нотарот кој привремено ја врши службата е должен да ги провери наводите од писменото барање и да оцени дали навистина постојат оправдани причини (правен интерес) за издавање потврдата за постоење одреден упис во уписниците.

За преземените службени дејствија нотарот кој привремено ја врши службата има право на нотарска награда согласно со нотарската тарифа.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ

Претседател

Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарска комора на Република Македонија, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, на седницата одржана на ден 06.09.2012 година го утврди и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година го усвои следното

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

1. Доколку во постапката за составување на нотарскиот акт или потврдување на приватна исправа за промет на недвижности, од страна на надлежниот суд е донесено решение за привремена мерка со кое е изречена забрана на должникот да ги отуѓи или оптовари своите недвижности кои се запишани во негова корист, со прибелешка на таа забрана во јавните книги, во таков случај нотарот е должен да одбие преземање на службено дејствие.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија е доставено прашањето: дали во случај кога од страна на надлежниот суд е донесено решение за привремена мерка со која на продавачот (должникот) му се забранува отуѓување и оптоварување на недвижност, нотарот ќе преземе службени дејствија за составување на исправа за продажба на тој имот?

Начелно, според член 30 став (1) од Законот за обезбедување на побарувањата, привремената мерка се определува заради обезбедување на побарување, кога постои опасност дека без таква мерка должникот ќе го осуети или значително ќе го отежне остварувањето на побарувањето. Привремените мерки можат да се определат за обезбедување на парично побарување, но исто така и за остварување на непарично побарување (член 33-36 од наведениот закон).

За обезбедување на парично побарување, меѓу другото, со член 34 став (1) точка 2) од Законот за обезбедување на побарувањата, е определено дека може да биде изречена забрана на должникот да ги отуѓи или оптовари своите недвижности или стварни права кои се запишани во негова корист, со прибелешка на таа забрана во јавните книги или да ги даде под закуп.

Еден од правните основи за запишување во Катастарот на недвижностите, според член 128 став (1) алинеја 2) од Законот за катастар на недвижности, се и одлуки за привремена мерка, претходни мерки и други акти за обезбедување на побарувања согласно со закон. Меѓутоа, за по-

стапувањето на нотарот е битен фактот дали определена привремена мерка, во моментот кога ги презема службените дејствија, е прибележена во јавните книги, или со непосредно сознание дека таквата мерка е определена, со прием на одлука од надлежен орган.

Тоа значи дека доколку во текот на постапката за составување на нотарски акт или потврдување на приватна исправа за промет на недвижности нотарот дојде до сознание со прием на одлука од надлежен орган дека од страна на надлежниот суд е донесено решение за привремена мерка согласно цитираниот член 34 став (1) точка 2) од Законот за обезбедување на побарувањата, во таков случај нотарот е должен да одбие преземање на службено дејствие. Ваквото постапување на нотарот се темели врз член 26 став (2) од Законот за нотаријатот, според кој нотарот е должен да одбие службено дејствие кое е спротивно на Уставот и законот, ратификуваните меѓународни договори, јавниот ред и мир и Кодексот на професионалната етика и морал. При тоа, треба да се има предвид дека според член 13 став (2), (4) и (5) од Законот за судовите, судска одлука има неприкосновено правно дејство, дека е задолжителна за сите правни и физички лица и дека има поголема сила во однос на одлуките на кој и да е друг орган, и конечно дека секој е должен да ја почитува под закана на законски санкции.

Конечно, но не и помалку важно, според практиката на Врховниот суд на Република Македонија, забрана за отуѓување недвижност кај која е насочено побарувањето определено со решение за привремена мерка, делува према сите, па склучениот договор за продажба на оваа недвижност во време кога забраната траела, е ништовен, односно дека договорот за продажба на недвижност, кој е склучен спротивно на забраната за продажба на таа недвижност со судско решение за издадена привремена мерка, за кое знаеле и двете странки, е склучен спротивно на принудните прописи во смисла на член 95 од Законот за облигационите односи и не произведува правно дејство.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија, врз основа на членовите 18 и 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на НКРМ, на седницата одржана на ден 06.12.2012 година ги утврди и Управниот одбор на Нотарска комора на РМ, на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, ги усвои следните

ЗАКЛУЧОЦИ

ОД РЕДОВНОТО СТРУЧНО СОВЕТУВАЊЕ НА НОТАРИТЕ

ОДРЖАНО НА 10 И 11 НОЕМВРИ 2012 ГОДИНА

ВО ОХРИД, ХОТЕЛ МЕТРОПОЛ И БЕЛВИ

Вр основа на излагањата, прашањата и дискусиите на стручното советување одржано во Охрид на 10 и 11 ноември 2012 година, Стручниот совет на Нотарската комора на Република Македонија ги утврди следните заклучоци.

1. Доколку има предмет врз основа на веродостојна исправа примен од судот како доверена работа, во кој се гледа дека извршен судија презел извршни дејствија (заклучок за забрана од плата, попис, излегол на лице место), во таков случај нотарот предметот ќе му го врати административно на судот што му го доверил предметот. Административно треба да се вратат во судот и предметите по кој се започнати извршни дејствија и доверителот дал изјава постапката да продолжи кај извршител.

2. Доколку од страна на судот на нотарите им се доверени предмети каде се бара извршување врз основа на извршна исправа која има извршен наслов, а бидејќи не се работи за веродостојна исправа, нотарот предметот административно ќе му го врати на судот за да биде доставен истиот до определен извршител.

3. Ако во доверен извршен предмет има две доставници за уредна достава на решението за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа до доверителот и должникот, нотарот треба предметот административно да му го врати на судот кој ќе го препрати на постапување до надлежен извршител.

4. Ако во доверен извршен предмет решението за извршување не му е доставено на должникот, а доверителот со поднесок побара повлекување на предлогот, нотарот ќе продолжи да постапува по доверениот предмет на начин што со забелешка ќе констатира повлекување на предлогот, без да носи формално решение.

5. Ако во доверен извршен предмет доверителот со изјава за продолжување на извршувањето го изменил износот на побарувањето од првичниот предлог за кое е дозволено предложеното извршување, нотарот не треба да го менува веќе донесеното решение од судот, туку е

должен да изврши достава на решението за извршување. Изјавата од доверителот заедно со решението за извршување може да ја достави до должникот со цел за негово запознавање.

6. Доколку во доверен извршен предмет поради недоволен број примероци од предлози за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа е потребно да се прават преписи, клаузула на правосилност и извршност ќе се стави на примерокот за судот (единствениот оригинал), па од тоа ќе се направи препис на доверителот.

7. Полисата за осигурување од автоодговорност може да се третира како веродостојна исправа ако ги содржи сите елементи согласно член 16-б од Законот за извршување (податоци за доверителот и должникот, видот и обемот на побарувањето, времето за исполнување на обврската и датумот на доспеаност).

8. Кога ист доверител поднел до еден нотар повеќе предлози за дозвола за извршување и за истите има уплатено судска такса на една уплатница, нотарот во еден од оформените предмети на УПДР ќе го стави оригиналот од уплатницата, а во другите ќе прикачи фотокопии.

9. Кога во постапката за донесување решение за дозвола за извршување нотарот треба да се обрати до странките за да сторат нешто, нотарот тоа ќе го направи во форма на барање, а не во форма на заклучок.

10. Ако должникот го платил долгот за кој е задолжен со решението за дозвола за извршување и доверителот поднел до нотарот известување дека е платен долгот од страна на должникот, нотарот не треба да носи решение за повлекување на предлогот, бидејќи со самото донесување на решението и исполнувањето на обврската е исполнета целта на неговото донесување. Доколку доверителот сепак инсистира и поднесе барање за повлекување на предлогот за дозвола за извршување за кое веќе е донесено решение, нотарот ќе донесе формално решение за повлекување на предлогот, за кое доверителот треба да плати дополнителни трошоци. Затоа се препорачува доверителите да се упатуваат да не поднесуваат писмено барање за повлекување предлог за дозвола за извршување.

11. Ако при втора достава на решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа пратката е вратена со назнака дека должникот е иселен и нотарот се обратил до МВР кој дал одговор дека должникот нема пријавено промена на адресата на живеење или престојувалиште, нотарот ќе изврши уште една достава на решението на адресата којашто ја дало МВР со оставање на известување во рок од 8 дена да го подигне писменото од надлежната пошта. Ако не биде подигнато писменото во наведениот рок, доставата се смета за уредна.

12. Кога при достава на решението за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа на физичко лице, лицата затекнати на

наведената адреса тврдат дека должникот е починат, а во предлогот нема матичен број на должникот и не можат да се добијат податоци за лицето од матичната служба, нотарот за да донесе решение за прекин на постапката треба да го задолжи доверителот да прибави и достави доказ односно извод од матична книга на умрените за должникот.

13. Ако при обраќање до МВР нотарот добие податоци дека должникот живее во друг град, а веќе донел решение за дозвола за извршување, во тој случај нотарот треба да се огласи за месно ненадлежен и да го укине веќе донесеното решение и по избор на доверителот предметот да го достави на месно надлежен нотар.

14. Доколку приговорот е поднесен од должникот преку е-пошта, истото може да се смета за уредна достава на писмено по електронски пат, ако приговорот со потпис и печат е скениран и доставен по е-пошта. Нотарот ќе ја испринта и пораката од е-поштата од која се гледа датумот кога е пратен приговорот. Уставниот суд на РМ со решение ја запре постапката за оценување на уставноста на одредбите од ЗПП кои се однесуваат на електронска достава, што значи дека доставата по електронски пат е дозволен начин на достава.

15. Ако против решението за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа е истакнат ненавремен приговор, нотарот ќе стави печат на правосилност и извршност на решението за дозвола за извршување кога ќе истече рокот за жалба (8 дена) против решението со кое приговорот е отфрлен како ненавремен.

16. По приговор против решението со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа се плаќа судска такса согласно Законот за судските такси намалена за 75 % според Законот за нотаријатот.

17. Наградата од одредбата на член 42 став (3) од Нотарската тарифа е начелна одредба која се однесува на достава за доверените предмети воопшто, па произлегува дека се однесува и за достава на решенијата за извршување доверени од судот и за оставински предмети.

18. Кога пред нотар е поведена оставинска постапка по предлог за расправање новопронајден имот и од страна на учесниците (синови и ќерки), кои наведуваат број на тестамент кој го оставил оставителот, бараат од нотарот да го прогласи истиот, а на закажаните рочишта не доаѓа никој од наследниците (дел од наследниците се во странство и некои од нив уредно ги примаат поканите, а некои не), а предлогот е доставен од нивна страна, во таков случај нотарот согласно Законот за вонпарничната постапка со решение ќе ја запре постапката поради немање имот.

19. Доколку при водење оставинска постапка кај нотарот се доставени два договори за доживотна издршка склучени во различни пе-

риоди, нотарот со решение ќе ја запре постапката, а во решението ќе констатира дека постојат два договори за доживотна издршка и истите ќе ги цитира. Кој договор е валиден, треба да утврди судот во парнична постапка.

20. Во врска со надлежноста за постапување, предвидена за нотарите со Законот за задолжница, а со оглед на тоа што во самиот закон не е утврден посебен вид на надлежност за нотарот, може да се заклучи дека надлежен нотар за составување и потврдување на задолжница е секој нотар именуван на територијата на Република Македонија, без оглед на подрачјето за кое е именуван.

21. Според член 3 точка 1) од Законот за задолжница, задолжницата се издава во еден примерок, што подразбира дека само еден примерок му се издава на доверителот, а во архивата на нотарот останува изворникот. Од законот произлегува дека не се издава примерок за должникот. Додека, пак, системот за водење Регистар на задолжници дозволува печатење на повеќе примероци, па и од овој аспект логично е нотарот во својата архива да го чува изворникот, а при евентуално уништување или губење на задолжницата, може од архивата на нотарот да се подигне заверена копија од истата.

22. При пополнување задолжница од страна на нотар, во однос на каматната стапка се мисли на договорна камата согласно Законот за облигационите односи која може да биде најмногу до висина на законската казнена камата.

23. Изјавата на должникот предвидена во член 7 точка 9) од Законот за задолжница (дека се согласува износот на побарувањето означен на задолжницата, присилно да се наплати од сите негови сметки кај носителите на платен промет и од целиот негов движен и недвижен имот) не подразбира посебна изјава, туку е доволно да ја потпише должникот на самата задолжница, бидејќи формуларот на задолжницата пропишан со Правилникот за формата и содржината на задолжницата ја содржи таквата изјава.

24. Согласно Законот за облигационите односи, застапник во никој случај не може да биде и полномошник. Според тоа, во член 63 точка 8) од Законот за нотаријатот, „застапник на правно лице може кај нотарот да депонира свој потпис“, се подразбира застапник по закон.

25. При продажба на стан во колективна станбена зграда, не е неопходно да се стави и земјиштето под зградата и околу зградата, на кое сопственикот на станот е само корисник во соодветен идеален дел. Согласно член 11 став (4) од Законот за градежното земјиште, физички и правни лица сопственици на посебни делови од објект или објект изграден на градежно земјиште во нивна сопственост востановуваат права и обврски на заедничка сопственост на градежното земјиште. За-

едничката сопственост на градежно земјиште на повеќе лица вклучува право на заедничко наменско користење на земјиштето кое не може да се дели во рамките на градежна парцела, а се пренесува со правото на сопственост на посебниот дел од објектот, односно објектот.

26. Доколку нотарот треба да состави нотарски акт или да солемнизира приватна исправа – договор за закуп каде сопственоста е заложена и забраната е запишана во јавна книга и тоа е евидентирано во имотен лист, тогаш нотарот треба да прибави согласност од банка, а ако забраната не е запишана во имотен лист, нотарот не мора да бара согласност за тоа. Доколку се работи за заверка на потпис, нотарот не е овластен да испитува што стои во договорот за закуп.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ

Претседател

Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на РМ, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на НКРМ, на седницата одржана на ден 30.06.2012 година го донесе и Управниот одбор на Нотарска комора на РМ на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, го усвои следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Во Нотарската тарифа нема изрична одредба како да постапува нотарот по оставинските предмети кога странките не сакаат да платат нотарска награда и такса, како што е тоа определено во член 29 во постапката за донесување решение за извршување, според која „доверителот не може да бара од нотарот постапување по неговиот предлог, сè додека не ги подмири нотарската награда и трошоците“. Тоа е начелно прашање и би требало да се уреди во Нотарската тарифа, нешто слично како што е тоа уредено за извршителите, а според кое и трошоците на извршителите се извршен наслов (член 12 од ЗИ).

2. Во меѓувреме, имајќи го предвид начелото и одредбите во Законот за нотаријатот и Нотарската тарифа, за правото на награда на нотарот и надомест на трошоците во вршењето на службените дејства, би можело на фактурата на нотарот за нотарската награда и трошоците да се даде третман да има својство на веродостојна исправа на парично побарување и да се поднесе кај друг нотар предлог за извршување согласно ЗИ.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на РМ, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на НКРМ, на седницата одржана на ден 29.03.2012 година го донесе и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, го усвои следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Во случај кога нотарот ќе донесе решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа, а по истекот на роковите за приговор и жалба доверителот не побара од нотарот на решението за дозвола за извршување да стави потврда на правосилност и извршност, тогаш нотарот за да го архивира предметот УПДР како завршен предмет, потребно е на својот примерок на решението за дозвола за извршување да стави потврда (печат) на правосилност и извршност.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на РМ, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на НКРМ, на седницата одржана на ден 06.09.2012 година го донесе и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, го усвои следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Општините, како единици на локалната самоуправа, можат да продаваат ствари во сопственост на општината само по пат на јавно наддавање, врз основа на закон, согласно член 66 став (1) од Законот за локалната самоуправа.

2. Исклучок од горенаведеното правило претставуваат постапките за отуѓување и давање под долготраен и краткотраен закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија, кои во име на Република Македонија ги водат општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, секоја на своето подрачје утврдено со закон, согласно член 46 став (1) од Законот за градежното земјиште (Сл. весник на РМ бр. 17/2011), која се спроведува по пат на непосредна спогодба согласно член 65 ставови (3) и (4) од истиот закон.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на РМ, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на НКРМ, на седницата одржана на ден 19.04.2012 година го донесе и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, го усвои следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Ако заложниот должник во определниот рок не ја определил најниската почетна цена за јавно наддавање под која заложениот предмет не може да се продаде, наместо него, тоа треба го стори доверителот. Одредбата на членот 64-д) став (г) од Законот за договорен залог треба да се толкува така што доверителот треба да ја наведе пазарната вредност на денот на процената, а не пониска од износот на паричното побарување на заложниот доверител во висина утврдена при засновање на заложното право чија реализација се бара, зголемена за трошоците и камати. Нотарот нема обврска да бара нова проценка пред првото јавно наддавање.

Доверителот при определување на почетната цена за јавното наддавање може да определи поголема цена од износот на обезбеденото побарување, но не може пониска. Ако се постигне поголема цена со продажбата, ќе се намири заложниот доверител, а доколку останат повеќе пари ќе се намират другите доверители од понизок исплатен ред, а крајно, остатокот ќе му припадне на должникот.

2. Ако не успее второто јавно наддавање, а не се постигне непосредна спогодба во рок од 60 дена од денот на добиеното овластување за продажбата, се смета дека заложниот доверител стекнал сопственост на заложниот предмет по цената која одговара на износот на паричното побарување на заложниот доверител, во висина утврдена при засновање заложно право чија реализација се бара зголемена за трошоците и каматата, освен ако заложниот доверител во рок од 8 дена од денот на исполнување на условите за стекнување сопственост не му достави на нотарот барање да го извести заложниот должник дека не сака правото на сопственост врз заложениот предмет да премине врз него, член 64-д) став (1) од Законот за договорен залог. За вакво решение не е битно дали на второто наддавање било определено цената да биде повисока, бидејќи тоа не успеало.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на РМ, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на НКРМ, на седницата одржана на ден 15.05.2012 година го донесе и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, го усвои следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Наследното право во Република Македонија се остварува според одредбите на Законот за наследувањето. Согласно член 5 од законот, странските државјани во Република Македонија ги имаат, под услови на примена на начелото на реципроцитет, истите наследни права како и државјаните на Република Македонија.

2. Оттука, при расправање на оставина, во која како наследници се појавуваат странски државјани, а предмет на наследување е земјоделско земјиште, нотарот е должен да постапува согласно Законот за наследување како *lex specialis*, а не според одредбите од Законот за сопственост и други стварни права кои се однесуваат на стекнување стварни права на земјоделско земјиште.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на РМ, согласно член 19 од Правилникот за работа на Стручниот совет на НКРМ, на седницата одржана на ден 30.06.2012 година го донесе и Управниот одбор на Нотарската комора на РМ на седницата одржана на ден 26.01.2013 година, го усвои следниот

ЗАКЛУЧОК

1. Согласно одредбите на членовите 173, 174, 175 и 176 од ЗВП, смислата на прекилот на расправањето на оставината е да се расчисти спорното прашање - фактичко или правно, во парнична, односно управна постапка, што настанало меѓу учесниците на оставинската постапка. За начинот на постапување на судот, односно нотарот, во случај на прекин на расправањето на оставината, децидни се одредбите од член 176 од ЗВП. Според овие одредби, прекилот ќе трае додека парничната, односно управната постапка не заврши правосилно, а ако учесникот не постапил по решението за прекин, расправањето на оставината ќе продолжи (ставови 3 и 4). Од ова јасно произлегува дека расправањето на оставината ќе продолжи кај истиот суд, односно нотар кој донел решение за прекин на расправањето на оставината. На тоа упатува и член 134 став (3) од ЗВП, според кој нотарот ги враќа списите на судот во точно утврдени случаи: кога оставинското решение станало правосилно, кога е поднесен приговор, во случаите од членовите 160, 161 и 162 од ЗВП и во случаите од членовите 138, 139 и 142 од ЗН.

Евентуално, по барање на судот, предметот може да се достави до парничниот суд.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРМ
Претседател
Марјан Коцевски с.р.

РЕШЕНИЕ ЗА ТРОШОЦИТЕ НА КОИ НОТАРОТ ИМА ПРАВО КОГА ПОСТАПУВА КАКО ПОВЕРЕНИК НА СУДОТ СО ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДАДЕНАТА ПРАВНА ПОУКА

Република Македонија
НОТАР,

И. бр. ____ УДР бр. ____

Нотарот ____, од ____, постапувајќи како повереник на Основниот суд ____, согласно член 13 став (1) од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување, во постапката по предлогот за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа на доверителот ____ од ____, против должникот ____, од ____, за наплата на ____ денари, на ден ____ год. го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Се задолжува должникот да му плати на доверителот на име на награда и трошоци на нотарот за преземените дејствија по решението на Основниот суд ____ И. бр. __ од __ год., согласно член 27, член 30 став 3 и член 32 од Нотарската тарифа сума во износ од ____ денари, и тоа: нотарска награда во износ од ____,00 ден., материјални трошоци за достава во износ од 250,00 ден. и трошоци за ставање правосилност и извршност во износ од 220,00 денари, во рок од 8 дена по приемот на решението.

Нотар

ПРАВНА ПОУКА:

Против решението, дозволена е жалба во рок од 8 дена од приемот преку нотарот до Основниот суд ____.

НАПОМЕНА:

Доколку должникот вложи приговор против решението за извршување или жалба на определените трошоци на постапката согласно со дадената правна поука во решението, ПРИГОВОРОТ И ЖАЛБАТА ДО НАДЛЕЖНИОТ СУД СЕ ДОСТАВУВААТ ПРЕКУ НОТАРОТ.

Заедно со приговорот, должникот е должен да достави во оригинал (уплатница) за платена судска такса во износ од ____ денари, на сметка 100000000063095, примач Буџет на РМ, банка на примачот: НБРМ, уплатна сметка 840-(општина)-03359, приходна шифра 722213 (за физички лица) или уплатна сметка 840-(општина)-03338, приходна шифра 722211 (за правни лица), а во спротивно, нотарот ќе преземе дејствија за присилна наплата преку УЈП согласно Законот за судските такси.

РЕШЕНИЕ ЗА ПОПРАВКА НА РЕШЕНИЕТО ЗА ДОЗВОЛА НА ИЗВРШУВАЊЕ

НАПОМЕНА:

Согласно член 331 став (2) од ЗПП, поправањето ќе се изврши со посебно решение и ќе се внесе на крајот на оригиналот, а до странките ќе се достави препис од решението.

Република Македонија
НОТАР

УПДР бр. _____

Скопје
ул. „_____“ бр. _____

Нотарот _____, од _____, во постапката по предлогот за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа на доверителот _____, од _____, против должникот _____, од _____, за наплата на долг од _____ денари, постапувајќи по службена должност (или по предлог на странката), согласно член 331 став 1 од Законот за парничната постапка, а во врска со член 10 став 1 од Законот за извршување, на ден ____ 2012 год. го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Се врши исправка на Решението УПДР бр. _____ од _____ година, на начин што: СЕ МЕНУВА точка ____ став ____ од диспозитивот на решението, во делот каде се запишани името, презимето или матичниот број на должникот/ износот на трошоците во постапка, па наместо досегашната, точка ____ став____, гласи:

Пример:

Се задолжува должникот _____, со ЕМБГ _____ со живеалиште на ул. „_____“ бр. _____, _____/ Должникот _____ ЕМБС, ЕДБ _____ со седиште на ул. „_____“ бр. _____, _____/ да му го плати на доверителот _____, ЕМБС _____, ЕДБ _____ со седиште на ул. „_____“ бр. _____ пристигнатото побарување, и тоа гла-

вен долг по фактури, во вкупен износ од _____ денари, со законска казнена камата во висина на референтна стапка на НБРМ што за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за осум/ десет процентни поени, и тоа:

- на износ од ____ денари сметано од ____ година до конечната исплата;
- на износ од ____ денари сметано од ____ година до конечната исплата;
- на износ од ____ денари сметано од ____ година до конечната исплата;
- како и трошоци на постапката во вкупен износ од _____ денари, од кои: судска такса за предлог и решение во износ од _____ денари, нотарската награда во износ од _____ денари и трошоци на нотарот во постапката во износ од _____ денари, сето тоа во рок од 8 (осум) дена од приемот на решението.

Во другиот дел, решението останува непроменето.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Постапувајќи по предлогот за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, донесено е решението за извршување УПДР бр. _____. При изготвување на решението, сторена е очигледна грешка на начин што погрешно е запишано името, презимето или матичниот број на должникот/ износот на трошоци во постапка за донесување решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа.

Согласно чл. 331 од ЗПП, грешките во имиња и броеви, како и други очигледни грешки во пишување и сметање, недостатоците во форма и несогласување на преписот од пресудата и оригиналот ќе ги поправи претседателот на советот, односно судија поединец, во секое време.

Бидејќи во конкретниот случај се работи за техничка грешка, погрешно е запишано името, презимето или матичниот број на должникот, направена е грешка при пресметка на трошоците, нотарот одлучи како во диспозитивот на решението согласно член 331 став (1) од ЗПП, а во врска со член 10 од Законот за извршување.

ПРАВНА ПОУКА:

Против решението, дозволена е жалба во рок од 8 дена од приемот преку нотарот до Основниот суд _____.

Нотар,

ТЕРК ИСПРАВКА НА РЕШЕНИЕ ЗА НАСЛЕДУВАЊЕ

Република Македонија
НОТАР

О бр. _____
УДР бр. _____

_____ С к о п ј е
ул. „_____“ бр. _____
поверник на Основниот суд _____

Нотарот _____, со седиште во _____, ул. „_____“ бр. _____, како поверник на Основниот суд _____, постапувајќи по службена должност (или по предлог на учесниците), согласно член 128 став 8 и став 9 од Законот за вонпарничната постапка, на ден ____ 2012 год. го донесе следното

Р Е Ш Е Н И Е

за исправка на Решението за наследување О. бр. _____ и УДР. бр. _____ од ____ 2011 г.

Се врши исправка на Решението О. бр. _____ и УДР. бр. _____ од ____ 2011, на начин што: СЕ МЕНУВА став 3 точка 3 од диспозитивот на решението, во делот каде е запишан матичниот број на наследникот _____, па наместо досегашниот, став 3 точка 3, гласи:

3. _____ со ЕМБГ _____, пензионер, роден на _____ год. во _____, со живеалиште во _____, ул. „_____“ бр. _____ - син на оставителот, на имот што се состои од права врз недвижен имот: _____.

Во другиот дел решението останува непроменето.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Во постапка за расправање на оставината на оставителот _____, од _____ спроведена е постапка и донесено е Решението О.бр. _____ и УДР. бр. _____ од ____ 2011 година.

По спроведување на решението во надлежниот катастар, од страна на учесникот _____ констатитарно е дека во решението е погрешно заведен неговиот матичен број, а кој претходно погрешно е заведен во неговиот извод од матичната книга на родените, поради што наследникот _____ пристапи во мојата нотарска канцеларија и побара да се изврши исправка на наследното решение.

Согласно чл. 128 став (8) и (9) од ЗВП, грешките во имињата и броевите, како и други очигледни грешки во пишувањето и сметањето, ќе ги исправи оној којшто го донел решението, на начин што исправките ќе се извршат со посебно решение, а на учесниците ќе им се достави посебно решение.

При увид во списите на оставинскиот предмет О.бр. _____ и УДР.бр._____, констатирано е дека погрешно е заведен матичниот број во Изводот на МК на родените бр. 08-2795 од 08.04.2010 година издаден во _____, за учесникот _____, кој ни приложи нов извод на МК на родените бр. _____ од _____ 2011 издаден од Управата за водење матични книги - _____, во кој се гледа дека од страна на надлежниот орган кој го издал изводот на МК на родените е исправена техничката грешка во матичниот број, поради што се одлучи како во диспозитивот на решението.

Одлучено на ден _____ 2012, од нотарот _____, како повереник на Основниот суд _____, О. бр _____ и УДР. бр. _____.

ПРАВНА ПОУКА:

Против ова решение е дозволен приговор до Основниот суд _____, во рок од 8 дена од денот на доставувањето до учесниците.

Приговорот се доставува преку нотар.

Повереник на Основниот суд

Нотар,

IN MEMORIAM

Д-Р ДРАГАН ТУМАНОВСКИ СУДИЈА НА ВРХОВНИОТ СУД

Еден од основоположниците на нотаријатот во РМ

(1951–2012)

Ние, нотарите на РМ, сме сплотени не само во нашата желба да ја изразиме почитта кон судијата Драган Тумановски, туку и во нашата потреба тоа да го сториме. Да го искажеме нашето чувство дека изгубивме некогаш многу близок.

Неверувањето, занеменооста во моментот на сознавањето дека починал, всушност преставуваше многу посилен израз на почит, отколку што би можеле воопшто да се надеваме дека ќе го искажеме со овој in memoriam.

Секогаш се чувствуваме по малку измамени кога некој ни е земен во полната сила на својот живот, но изгледа треба да научиме да бидеме благодарни и за тоа колку ни е дадено. И зашто само тогаш кога некој неповратно ќе замине, вистински ќе можеме да процениме што губиме.

Ова е прилика да се заблагодариме за скоро 15-те години од неговиот живот посветен на нотаријатот и на можноста да ги уживаме неговите лични квалитети, помеѓу кои би ги потцртале оние кои се однесуваат на неговиот однос кон пријателството, лојалноста, чесноста, професијата, сите здружени во неговата исклучителна личност.

Активен во органите на правосудството, во Здружението на судиите на РМ, но и во нашата нотарска организација, судијата Тумановски го даваше својот голем придонес. Неговата богата автобиографија, ис-

клучителна во секоја смисла на зборот, ја открива неговата пасија и посветеност кон правничката професија и правото. Но страста кон правото и правдата не се како секоја друга страст. Кога таа доминира, потребно е да го жртвувате сето друго. А судијата Тумановски во скоро секоја средба ја искажуваше таа страст.

Неговата смиреност, неговите секогаш втемелени мислења, неговиот дух и неговата отвореност кон туѓите ставови беа особини со кои ги извршуваше своите многубројни функции.

Но, истовремено, во извршувањето на своите функции се придржуваше кон строгоста на своите принципи што е исклучителна особина денес, во свет во кој принципите и не се на некоја цена.

Оттаму и не изненадува фактот што од формирањето на нашата организација беше протагонист во сите главни збиднувања. И во тие рамки, врз основа на сопствените заслуги, ја освои почитта на сите нотари во РМ. И сето ова што сега го кажуваме, се разбира несовршено и некомплетно, сепак ги доловува, бар малку сеќавањата за судијата Тумановски.

Но, неможно е да се сеќаваме на него, а да не помислиме на неговото достоинство.

Неможно е да се сеќаваме на него, а да не помислиме на пријателството кое го негуваше кон нотарите, дијалогот и топлината во комуникацијата.

Неможно е да се сеќаваме на него, а да не помислиме на цврстината на неговите убедувања.

Неможно е да се сеќаваме на него, а да не помислиме на неговата љубов кон животот и приврзаноста кон нотаријатот.

Неможно е да ги замислиме советувањата на НКРМ без неговото присуство, без да ги слушнеме неговите мудри зборови.

Но, секогаш ќе бидеме благодарни што го познававме судијата Тумановски. И секогаш со почит ќе се сеќаваме на петнаесетте години во кои бевме колеги и пријатели.

Знаеме дека како секогаш што бил скроман, не би можел да замисли колку неговите пријатели - нотари се во длабока тага. Неговите синови изгубија татко, а ние сите изгубивме пријател, ние сите изгубивме колега и ќе помине долго време додека се навикнеме на тоа.

Не постојат зборови кои можат да ја искажат, во сиот итензитет, болката и жалоста на нотарите поради неговото заминување.

Ете зошто сме убедени дека само нашиот молк ќе може достоинствено да го изрази тоа.

НОТАРИ ИМЕНУВАНИ СО 29-ИОТ КОНКУРС

**-ЗА ПОДРАЧЈЕТО НА ОСНОВНИТЕ СУДОВИ
НА ГРАД СКОПЈЕ, ИМЕНУВАНИ СЕ:**

- Махир Зибири
- Ирфан Тахири
- Методија Ристоски

ИМЕНИК НА ПОМОШНИЦИ - НОТАРИ

1. **ЖАКЛИНА АНДОНОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Ванчо Андоновски од Скопје;
2. **ЕЛЕОНОРА АНДРЕЕВ**
- помошник нотар на нотарот Славјанка Андреева од Велес;
3. **ВАЛЕНТИНА БЛАЖЕВА**
- помошник нотар на нотарот Снежана Видовска од Скопје;
4. **ЕМИЛИЈА ВАКАНСКА**
- помошник нотар на нотарот Татјана Миовска од Берово;
5. **СОЊА ВЕЛИЧКОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Златко Николовски од Скопје;
6. **СУЗАНА ВИДОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Снежана Сарџовска од Скопје;
7. **БЕТИ ЃЕОРГИЕВА**
- помошник нотар на нотарот Зорица Пулејкова од Скопје;
8. **ВЛАДИМИР ИВАНОВ**
- помошник нотар на нотарот Чедо Иванов од Кочани;
9. **СЛОБОДАНКА ИВАНОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Златко Николовски од Скопје;
10. **ВЕСНА ЈАНЕВСКА**
- помошник нотар на нотарот Весна Дончева од Скопје;
11. **ЈОВАНКА КОСТАДИНОВА**
- помошник нотар на нотарот Ристо Самарџиев од Кавадарци;
12. **БИЛЈАНА КОСТОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Кристина Костовска од Скопје;
13. **ЗОРАН КРАЈЕВСКИ**
- помошник нотар на нотарот Нада Палиќ од Скопје;
14. **ЦВЕТАНКА ЛУКИЌ**
- помошник нотар на нотарот Весна Стојчева од Скопје;
15. **ТАЊА МИНОВА**
- помошник нотар на нотарот Анастасија Петреска од Скопје;

-
16. **МИРЈАНА МИТРОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Љубица Моловска од Скопје;
-
17. **КОСАРА НАУМОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Светлана Лазаревиќ од Скопје;
-
18. **ЕЛЕНА НЕДЕЛКОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Емилија Харалампиева од Скопје;
-
19. **МАРИЈАНА АРГАКИЈЕВА-ОЛИВЕТИ**
- помошник нотар на нотарот Милена Карталова од Скопје;
-
20. **ЕЛЕОНОРА ПАПАЗОВА**
- помошник нотар на нотарот Ристо Папазов од Скопје;
-
21. **КИРИЛ ПЕТРОВСКИ**
- помошник нотар на нотарот Анета Петровска-Алексова од Скопје;
-
22. **ГАБРИЕЛА ДЕНКОВСКА - СПАСОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Марјан Коцевски од Куманово;
-
23. **МАЈА СТАНИНОВА**
- помошник нотар на нотарот Силвана Шандуловска од Скопје;
-
24. **ХРИСТИНА СТЕФАНОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Елизабета Стојаноска од Прилеп;
-
25. **ЦЕЦА МАЛЕВА СТОЕВ**
- помошник нотар на нотарот Ѓорѓи Николов од Гевгелија;
-
26. **ЦЕНА СТРЕЗОСКА**
- помошник нотар на нотарот Васил Кузманоски од Охрид;
-
27. **АНЕТА МЛАДЕНОВСКА ТОДОРОВСКИ**
- помошник нотар на нотарот Богданка Дејановска од Крива Паланка;
-
28. **ИВАНА ТАЛЕВСКА - ТРЕНДАФИЛОВА**
- помошник нотар на нотарот Насер Зибири од Скопје;
-
29. **ТАТЈАНА ТРАЈКОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Јорданка Митевска од Куманово;
-
30. **ВАЛЕНТИНА ЦВЕТАНОВСКА**
- помошник нотар на нотарот Елена Пенџерковски од Скопје.
-

НОТАРСКА КОМОРА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

CHAMBRE DES NOTAIRES DE LA RÉPUBLIQUE DE MACÉDOINE

**ИМЕНИК
НА НОТАРИТЕ**

Нотарска Комора на Република Македонија

1000 Скопје, бул. Октомвриска Революција бр. 2/1

Тел.: +389 2 3115 816; +389 2 3214 448 • Тел./факс: +389 2 3239 150

Секретар (лице за контакт): моб.: +389 78 219 867

e-mail: nkrm@t-home.mk • www.nkrm.org.mk

1000 СКОПЈЕ ++389 НОТАРИ СО СЛУЖБЕНО СЕДИШТЕ НА ПОДРАЧЈЕТО НА ОСНОВНИТЕ СУДОВИ НА ГРАДОТ СКОПЈЕ			
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Анита АДАМЧЕСКА	Васил Главинов 3/1-2	02/3225-365 070/740-461 anita.adamceska@nkrm.org.mk
02	Ванчо АНДОНОВСКИ	Кочо Рацин 7А/1-2	02/3136-178 075/554-433 vanco.andonovski@nkrm.org.mk
03	Фатмир АЈРУЛИ	Христијан Тодоровски Карпош 1/1	02/2656-866 071/338-722 fatmir.ajruli@nkrm.org.mk
04	Зоја АНДРЕЕВА- ТРАЈКОВСКА	Стив Наумов 9/II-14А	02/3119-485 070/333-253 zoja.a-trajkovska@nkrm.org.mk
05	Елизабета АРСОВСКА	Божидар Аџија 3/5	02/2779-309 070/365-502 elizabetha.arsovska@nkrm.org.mk
06	Живко АЧКОСКИ	Ленинова 14А	02/3229-272; 02/3225-279 075/554-385 zivko.ackoski@nkrm.org.mk
07	Матилда БАБИК	Партизански одреди 55/1-1	02/3246-641 070/234-817 matilda.babic@nkrm.org.mk
08	Ана БРАШНАРСКА	Никола Вапцаров 18-1/3	02/3100-130 078/490-037; 072/248-916 ana.brasnarska@nkrm.org.mk
09	Снежана БУБЕВСКА	Јане Сандански 24, локал 5	02/2450-004 070/223-687 snezana.bubevska@nkrm.org.mk
10	Кирил БУМБАРОСКИ	Теодосиј Гологанов 26а	02/6133-676 075/549-394 kiril.bumbaroski@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
11	Џеват БУЧИ	Гоце Делчев 11 лок.2 ДТЦ Мавровка	02/3228-070 070/235-930 dzevat.buci@nkrm.org.mk
12	Мери ВЕСОВА	Ѓорче Петров 11 лок.7	02/2039-717 070/227-557 meri.vesova@nkrm.org.mk
13	Снежана ВИДОВСКА	Ѓуро Ѓаковиќ 72	02/3112-149 070/268-552 snezana.vidovska@nkrm.org.mk
14	Владимир ГОЛУБОВСКИ	Дрезденска 11	02/30-75-066 071/715- 231 vladimir.golubovski@nkrm.org.mk
15	Олга ДИМОВСКА	50 Дивизија 33, локал 2	02/3121-361 070/266-258 olga.dimovska@nkrm.org.mk
16	Весна ДОНЧЕВА	Даме Груев 28	02/3212-101; 02/3212-102 070/384-859 vesna.donceva@nkrm.org.mk
17	Махир ЗИБЕРИ	Бутелска 4	02/2616-440 072/732-512 mahir.ziberi@nkrm.org.mk
18	Насер ЗИБЕРИ	Џон Кенеди 9А, локал 4	02/2617-206; 02/2627-629 070/244-402 naser.ziberi@nkrm.org.mk
19	Невенка ЗОЈЧЕВСКА ВУЧИДОЛОВА	Даме Груев бр.3-5/4	02/3115-008 075/271-751 nevenka.z-vucidolova@nkrm.org.mk
20	Драган ИВАНОВ	Њуделхиска 6/1 А-2 Карпош	02/30-73-777 070/400-019 dragan.ivanov@nkrm.org.mk
21	Ирфан ЈОНУЗОВСКИ	II Македонска бригада 58/1 стан 1	02/2628-748 070/231-962 irfan.jonuzovski@nkrm.org.mk
22	Милена КАРТАЛОВА	Јане Сандански 78	02/2450-563; 02/2400-451 070/344-894 milena.kartalova@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
23	Ивана КАТЕВЕНОВСКИ	Александар Македонски 66	02/3171-571 070/231-937 ivana.katevenovski@nkrm.org.mk
24	Сашо КЛИСАРОСКИ	Маркс и Енгелс 1/5-1	02/3222- 355 070/353-757 saso.klisaroski@nkrm.org.mk
25	Лазар КОЗАРОВСКИ	11 Октомври 115 А/1	02/3222-650 071/380-684 lazar.kozarovski@nkrm.org.mk
26	Љубица КОВЧЕГАРСКА	Железнички транспортен центар локал 716	02/2467-240 070/370-918 ljubica.kovcegarska@nkrm.org.mk
27	Кристина КОСТОВСКА	Максим Горки 1-1/2	02/3117-215; 02/3225-073 075/230-340 kristina.kostovska@nkrm.org.mk
28	Светлана ЛАЗАРЕВИЌ	Иван Козаров 43/2	02/2779-059 075/458-037 svetlana.lazarevic@nkrm.org.mk
29	Стела ЛАЗАРЕВСКА	ТЦ Скопјанка Кузман Ј.Питу 19, лок. 50, приземје	02/2466-999; 02/2466-989 070/916-515 stela.lazarevska@nkrm.org.mk
30	Дрита ЛИМАНИ	Христијан Тодоровски Карпош 5	02/2624-653 071/216-269 drita.limani@nkrm.org.mk
31	Емилија МАНОЛЕВА	Народен фронт 13/1	02/3122-117 070/688-846 emilija.manoleva@nkrm.org.mk
32	Снежана МАРКОВСКА ДОЈЧИНОВА	Палмиро Тољати 173 Населба Ченто	02/2527-611 075/472-121 snezana.m-dojcinova@nkrm.org.mk
33	Петар МИТКОВ	Јане Сандански ТЦ. 13 Ноември лок. 21/1	02/2452-030; 02/2403-041 070/273-030 petar.mitkov@nkrm.org.mk
34	Катерина МИТРЕВСКА	К. Ј.-Питу 26/1 мезанин лок. 11	02/2464-043 070/520-208 katerina.mitrevska@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
35	Љубица МОЛОВСКА	Франклин Рузвелт 44 А	02/3114-389; 02/3114-693 070/390-704 ljubica.molovska@nkrm.org.mk
36	Симона НИКОЛИЌ	Народен фронт зграда 1, влез 001, приземје	02/3226-208 070/305-747 simona.nikolic@nkrm.org.mk
37	Роза НИКОЛОВА	Мито Хаџивасилев Јасмин 36/1	02/3116-592; 02/ 3129-245 075/238-848 roza.nikolova@nkrm.org.mk
38	Златко НИКОЛОВСКИ	Љубљанска 66	02/3071-981; 02/3093-250 070/226-551 zlatko.nikolovski@nkrm.org.mk
39	Нада ПАЛИЌ	Пролет 1/3-18	02/ 3114-900; 02/ 3114-911 070/205-578 nada.palic@nkrm.org.mk
40	Ристо ПАПАЗОВ	Васил Главинов 3/10 мезанин	02/3223-268; 02/3223-802 075/220-866 risto.papazov@nkrm.org.mk
41	Весна ПАУНОВА	Наум Охридски 2	02/3237-870 070/393-238 vesna.paunova@nkrm.org.mk
42	Наташа ПЕЈКОВА	Иво Лола Рибар 70а	02/3090-200; 02/30-90-203 070/380-904 natasa.pejkova@nkrm.org.mk
43	Елена ПЕНЏЕРКОВСКИ	ГТЦ Кеј 13 Ноември кула 2 1/6	02/3119-499 070/367-107 elena.pendzerkovski@nkrm.org.mk
44	Анастасија ПЕТРЕСКА	Васил Ѓоргов 29-1/000	02/3101-414 072/211-311 anastasija.petreska@nkrm.org.mk
45	Ана ПЕТРОВСКА	Маршал Тито 21-1/2	02/3061-905 070/873-814; 078/380-052 ana.petrovska@nkrm.org.mk
46	Анета ПЕТРОВСКА АЛЕКСОВА	Плоштад Македонија Н. Вапцаров 3/1	02/3114-008; 02/3165-018 078/307-922; 070/307-922 aneta.petrovska-aleksova@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
47	Виолета ПЕТРОВСКА СТЕФАНОВСКА	11 Октомври 36	02/3133-274 070/243-861 violeta.p-stefanovska@nkrm.org.mk
48	Билјана ПЕЦОВСКА	Партизански одреди 436 лок.2 мезанин	02/3245-444; 02/3245-441 02/3245-442 070/248-400 biljana.pecovska@nkrm.org.mk
49	Оливера ПЕШИЌ	Вера Јоциќ 1-Д/1-4	02/2776-917 070/233-074 olivera.pesic@nkrm.org.mk
50	Слободан ПОПОВСКИ	Васил Главинов 7Б кат 1	02/3118-078 070/239-839 slobodan.popovski@nkrm.org.mk
51	Зорица ПУЛЕЈКОВА	Кузман Јосифовски-Питу15 ТЦ Скопјанка, лок 6	02/2463-495 070/399-513 zorica.pulejkova@nkrm.org.mk
52	Јасмина РАДОНЧИЌ	Крсте Мисирков 3	02/3223-015 070/978-681 jasmina.radoncic@nkrm.org.mk
53	Методија РИСТОСКИ	Мито Хаџивасилев Јасмин 40	02/6091-258 070/248-558 metodija.ristoski@nkrm.org.mk
54	Снежана САРЦОВСКА	Народен фронт 19 кат 1 локал 21	02/2784-321 070/233-225 snezana.sardzovska@nkrm.org.mk
55	Верица СИМОНОВСКА- СИНАДИНОВА	Рузвелтова 63-А	02/30-70-206 070/231-118 verica.s-sinadinova@nkrm.org.mk
56	Лидија СМИЉАНОСКА	Дрезденска 15 лок.1	02/3078-727 lidija.smiljanoska@nkrm.org.mk
57	Вера СТАНОВЕВСКА	Пајко Маало 4/3	02/3214-232 070/791-354 vera.stanoevska@nkrm.org.mk
58	Љубица СТЕФКОВА НАЧЕВСКА	Илинден 65	02/3222-993; 02/3222-994 070/268-676 ljubica.s-nacevska@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
59	Боривој СТОЈКОСКИ	Трифун Хаџи Јанев 1	02/3172-700; 02/3175-060 070/244-618 borivoj.stojkoski@nkrm.org.mk
60	Роберт СТОЈКОВСКИ	Ѓорче Петров 10	02/20-40-107; 02/ 20-50-750 robert.stojkovski@nkrm.org.mk
61	Весна СТОЈЧЕВА	Партизански одреди 64А влез 2, мезанин, стан 4	02/3069-359 070/311-370 vesna.stojceva@nkrm.org.mk
62	Ирфан ТАХИРИ	Крсте Мисирков 10А	02/3130-332 078/380-467 irfan.tahiri@nkrm.org.mk
63	Емилија ХАРАЛАМПИЕВА	Вељко Влаховиќ 31/3-2	02/3223-852; 02/3163-776 070/275-908 emilija.haralampieva@nkrm.org.mk
64	Зафир ХАЏИ-ЗАФИРОВ	Вељко Влаховиќ 1А/1-2	02/3212-033; 02/3212-936 070/391-540 zafirhadzi.zafirov@nkrm.org.mk
65	Хакија ЧОЛОВИЌ	Ниџе Планина 16	02/2763-551 070/316-555 hakija.colovic@nkrm.org.mk
66	Силвана ШАНДУЛОВСКА	Мито Хаџи Василев Јасмин 3/1-1-1	02/3223-825; 02/3223-827 070/220-156; 02/3223-826 silvana.sandulovska@nkrm.org.mk
67	Муамет ШЕХУ	ДТЦ Мавровка Сутерен, Лок.61	02/3228-749 070/241-664 muamet.sehu@nkrm.org.mk

2330

БЕРОВО

++389

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Јован ЃОРЃОВСКИ	23-ти Август 47	033/471-365 078/272-253 jovan.gjorgjovski@nkrm.org.mk
02	Татјана МИОВСКА	Димитар Влахов	033/470-060 070/542-288 tatjana.miovska@nkrm.org.mk

7000		БИТОЛА	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Виолета АНГЕЛОВСКА	Иван Милутиновиќ 21/1	047/228-880 070/269-061 violeta.angelovska@nkrm.org.mk
02	Маринчо ВЕЛЈАНОВСКИ	ДТЦ Шехерезада приземје, ламела Б, лок. 27	047/236-255 077/547-013 marinco.veljanovski@nkrm.org.mk
03	Василка ГОНОВСКА	Мечкин Камен 3	047/203-344; 047/203-345 070/542-730 vasilka.gonovska@nkrm.org.mk
04	Билјана ДАМЈАНОВСКА- ЈАНЧЕВСКА	Иван Милутиновиќ 11	047/231-780 070/339-929 biljana.d-jancevska@nkrm.org.mk
05	Веселинка ДЕРЕБАНОВА- КРСТЕВСКА	Јосиф Христовски Зграда Грозд - 5 ламела	047/222-947; 047/222-615 070/312-324 veselinka.d-krstevska@nkrm.org.mk
06	Горан ДИМАНОВСКИ	1-ви Мај 173	047/228-250 070/837-906 goran.dimanovski@nkrm.org.mk
07	м-р Веселинка ЗДРАВКОВА	Иван Милутиновиќ 13/1	047/226-080 070/269-117 veselinka.zdravkova@nkrm.org.mk
08	Вера КАРАМАНДИ	Јорго Османо10/6	047/228-926 070/312-206 vera.karamandi@nkrm.org.mk
09	Петар СИЉАНОВ	Петар Петровиќ Његош135	047/232-040 070/518-922 petar.siljanov@nkrm.org.mk
10	Луиза ХРИСТОВА	Јане Сандански 1 лок. 29	047/225-839 luiza.hristova@nkrm.org.mk

1400		ВЕЛЕС	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Славјанка АНДРЕЕВА	Борис Карпузов 2	043/230-598; 043/222-974; 043/212-599 043/212-598; 070/216-601 slavjanka.andreeva@nkrm.org.mk
02	Тања АСПОРОВА	Борис Карпузов 2	043/ 230-598 071/338-144 tanja.asporova@nkrm.org.mk
03	Звонимир ЈОВАНОВ	Алексо Демниевски 3 кат 1	043/234-027 070/265-027 zvimir.jovanov@nkrm.org.mk
04	Елена МАРТИНОВА	8-ми Септември 70	043/239-378 070/216-617 elena.martinova@nkrm.org.mk
05	Магдалена ОРДЕВА	Владимир Назор 2	043/222-154 070/375-154 magdalena.ordeva@nkrm.org.mk
06	Миодраг СТОЈАНОВСКИ	Никола Оровчанец 11/1-7	043/223-023 070/635-940 miodrag.stojanovski@nkrm.org.mk
07	Марија ХАЏИ-ПЕТРУШЕВА	Маршал Тито 62	043/222-369; 043/225-211 075/573-163 marija.h-petruseva@nkrm.org.mk

2310		ВИНИЦА	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Стојмир НИКОЛОВ	Браќа Миладиновци 37	033/360-648 071/211-133 stojmir.nikolov@nkrm.org.mk

1480	ГЕВГЕЛИЈА		++389
------	-----------	--	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Маргарита ВАНГЕЛОВА	Димитар Влахов 7	034/212-381 071/366-381 margarita.vangelova@nkrm.org.mk
02	Ѓорѓи НИКОЛОВ	Маршал Тито 77-А	034/215-230 070/320-570 gjorgji.nikolov@nkrm.org.mk
03	Нада ПРОЧКОВА	Скопска 6	034/211-250; 034/217-250 070/235 352 nada.prockova@nkrm.org.mk
04	Соња СТОЈЧЕВА	Димитар Влахов 3	034/215-655 071/207-407 sonja.stojceva@nkrm.org.mk

1230	ГОСТИВАР		++389
------	----------	--	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Весна ВАСИЛЕСКА	Живко Брајкоски 66	042/271-481 070/462-298 vesna.vasileska@nkrm.org.mk
02	Себаедин ДАУТИ	Браќа Ѓиноски 66	042/222-777 070/309-200 sebaedin.dauti@nkrm.org.mk
03	Тасим САИТИ	Браќа Ѓиноски 66	042/273-233 071/317-104 tasim.saiti@nkrm.org.mk
04	Зулфиќар СЕЈФУЛАИ	Кеј Братство Единство 5А	042/217-661 070/271-313 zulficar.sejfulai@nkrm.org.mk
05	Филип ТРИФУНОВСКИ	Браќа Ѓиноски 73	042/216-475; 042/221-552 042/217-787 070/252-901 filip.trifunovski@nkrm.org.mk
06	Марин ЧЕДЕВСКИ	Никола Парапунов 8/1	042/217-300 075/222-807 marin.cedevski@nkrm.org.mk

1250	ДЕБАР	++389
-------------	--------------	--------------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Сами ЛЕТМИ	8-ми Септември 66	046/835-175 070/444-585 sami.letmi@nkrm.org.mk
03	Агрон ЧУТРА	Атанас Илиќ 66	046/833-949 070/241-870 agron.cutra@nkrm.org.mk

2320	ДЕЛЧЕВО	++389
-------------	----------------	--------------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Богданка ДИМИТРОВСКА	Македонија 66	033/413-130 071/675-088 bogdanka.dimitrovska@nkrm.org.mk

1430	КАВАДАРЦИ	++389
-------------	------------------	--------------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Кирил ГРКОВ	7-ми Септември 41	043/415-476 071/250-360 kiril.grkov@nkrm.org.mk
02	Блага ИВАНОВА	Илинденска 36	043/552-607 078/415-607 blaga.ivanova@nkrm.org.mk
03	Благој КИЧЕВ	Мито Хаџи Василев Јасмин 42	043/415-328 075/414-394 blagoj.kicev@nkrm.org.mk
04	Ристо САМАРЦИЕВ	4-ти Јули 66	043/414-782 070/605-300 risto.samardziev@nkrm.org.mk

6250		КИЧЕВО	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Букурије АЛИМИ	Булевар Ослободување 9/9	045/223-600 075/877-083 bukurije.alimi@nkrm.org.mk
02.	Иса АЈДИНИ	Кузман Јосифовски Питу 66	045/220-392 070/223-357 isa.ajdini@nkrm.org.mk
03	Лила КОРУНОСКА	Ослободување, објект Стопанска Банка	045/220-391 075/529-194 lila.korunoska@nkrm.org.mk
04	Ајдин МЕХМЕДИ	11-ти Октомври 27	045/228-650 070/318-198 ajdin.mehmedi@nkrm.org.mk
05	Ахмет ХАЛИМИ	Ослободување 2	045/222-360 071/585-789 ahmet.halimi@nkrm.org.mk

2300		КОЧАНИ	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Менче ЗЛАТКОВСКА	29-ти Ноември 25	033/271-995 070/272-280 mence.zlatkovska@nkrm.org.mk
02	Чедо ИВАНОВ	Димитар Влахов 5	033/272-080; 033/279-520 070/272-079 cedo.ivanov@nkrm.org.mk
03	Светлана КИТАНОВСКА	Маршал Тито 93	033/271-191 071/334-676 svetlana.kitanovska@nkrm.org.mk
04	Стоимен ТРАЈЧЕВ	Маршал Тито 54/3	033/276-080 070/946-774 stoimen.trajcev@nkrm.org.mk

1360	КРАТОВО	++389
------	---------	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Миле АНДОНОВСКИ	Цветко Тонев 5	031/481-447 070/778-041 mile.andonovski@nkrm.org.mk

1330	КРИВА ПАЛАНКА	++389
------	---------------	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Богданка ДЕЈАНОВСКА	Св.Јоаким Осоговски 228	031/371-900 070/313-995 bogdanka.dejanovska@nkrm.org.mk
02	Весна МИТРОВСКА	Маршал Тито 162-2	031/372-610 071/226-493 vesna.mitrovska@nkrm.org.mk

7520	КРУШЕВО	++389
------	---------	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Милан ХРИСТОСКИ	Илинденска 66	048/476-115 070/819-745; 070/930-138 milan.hristoski@nkrm.org.mk

1300		КУМАНОВО	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Мартин БОЖИНОВСКИ	Пелинска 3	031/613-560 070/334-895 martin.bozinovski@nkrm.org.mk
02	Лорија ВАНЕВСКА	Доне Божинов 9-2/14	031/421-663; 031/421-662 lorija.vanevska@nkrm.org.mk
03	Драган ГЕОРГИЕВ	Доне Божинов 14	031/414-673 075/366-045 dragan.georgiev@nkrm.org.mk
04	Севим ДЕСТАНИ	11-ти Октомври 1А	031/429-444 070/313-398 sevim.destani@nkrm.org.mk
05	Мице ИЛИЈЕВСКИ	Доне Божинов 11/3	031/415-505 070/334-075 mice.ilijevski@nkrm.org.mk
06	Марјан КОЦЕВСКИ	11-ти Октомври 4-1/1	031/416-349 078/416-349 marjan.kocevski@nkrm.org.mk
07	Артан ЛИМАНИ	11-ти Октомври 11/2	031/411-755 070/227-689 artan.limani@nkrm.org.mk
08	Јорданка МИТЕВСКА	Доне Божинов 18	031/415-110 070/689-301 jordanka.mitevska@nkrm.org.mk
09	Томислав МЛАДЕНОВСКИ	Ленинова 66	031/414-216 070/236-437 tomislav.mladenovski@nkrm.org.mk
10	Зорица УЗУНОВСКА	Доне Божинов 24 А/2	031/425-795 070/313-133 zorica.uzunovska@nkrm.org.mk

1440	НЕГОТИНО	++389
------	----------	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Зарија АПОСТОЛОВА	Јане Сандански 3	043/371-770 070/394-001 zarija.apostolova@nkrm.org.mk
02	Ванчо ТРЕНЕВ	Маршал Тито 148	043/371-010 075/466-433 vanco.trenev@nkrm.org.mk

6000	ОХРИД	++389
------	-------	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Станка ГОРИЧАН	Македонски Просветители 8	046/265-618 075/777-415 stanka.gorican@nkrm.org.mk
02	Гордана ДЕСКОСКА	Македонски Просветители 8/II	046/260-001; 046/230-008 070/261-229 gordana.deskoska@nkrm.org.mk
03	Момана ИВАНОСКА	Македонски Просветители 8	046/263-705 momana.ivanoska@nkrm.org.mk
04	Васил КУЗМАНОСКИ	Македонски Просветители 5	046/260-104 070/212-475 vasil.kuzmanoski@nkrm.org.mk
05	Никола КУЗМАНОСКИ	7-ми Ноември 28/5	046/261-505 075/870-444 nikola.kuzmanoski@nkrm.org.mk
06	Мирче РИСТЕСКИ	Булевар Туристичка 50/4-2 ламела 2 лок.8	046/266-080 075/232-202 mirce.risteski@nkrm.org.mk
07	Тана ТОПАЛОСКА	Димитар Влахов 9 А	046/260-868 070 232-562 tana.topaloska@nkrm.org.mk

7500		ПРИЛЕП	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Татјана АДАМОСКА- КОНЕСКА	Гоце Делчев 64/1	048/417- 733 070/356-735 tatjana.a-koneska@nkrm.org.mk
02	Натали АЦЕСКА	Трајко Сандански 3	048/424-422 075/613-348 natali.aceska@nkrm.org.mk
03	Боге ДАМЕСКИ	Кузман Јосифоски 8	048/415-870 070/536-062 boge.dameski@nkrm.org.mk
04	Марија ЃОРЃИОСКА	Димо Наредникот 66	048/414-160 071/710-530 marija.gjorgjioska@nkrm.org.mk
05	Трајко МАРКОСКИ	Сотка Ѓорѓиоски 4	048/413-967; 048/414-777 070/532-302 trajko.markoski@nkrm.org.mk
06	Дано РОШКОСКИ	Гоце Делчев зграда Македонија приземје, лок.14	048/416-061 075/541-206 dano.roskoski@nkrm.org.mk
07	Елизабета СТОЈАНОСКА	Маршал Тито 12	048/418-188 070/308-293 elizabetha.stojanoska@nkrm.org.mk

2420		РАДОВИШ	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Јован СТОЈЧЕВ	Ацо Караманов 4	032/631-221 075/470-697; 078/300-954 jovan.stojcev@nkrm.org.mk
02	Душко ЧЕРКЕЗОВ		dusko.cerkezov@nkrm.org.mk

7310	РЕСЕН	++389
------	-------	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Мексуд МАКСУД	Мите Богоевски 66	047/453-132 070/261-883 meksud.maksud@nkrm.org.mk
02	Николче ПАВЛОВСКИ	Гоце Делчев 3	047/453-837 070/232-963 nikolce.pavlovski@nkrm.org.mk

2220	СВЕТИ НИКОЛЕ	++389
------	--------------	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Јадранка КОЦЕВСКА	Маршал Тито 66	032/444-801 075/375-988 jadranka.kocevska@nkrm.org.mk
02	Благој НАСКОВ	Карпошева 24	032/440-953 070/891-298 blagoj.naskov@nkrm.org.mk

6330	СТРУГА	++389
------	--------	-------

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Вирџинија БАУТА	Кеј 8-ми Ноември зг.1/Б 1/5-13	046/780-700 070/212-963 virgjinija.bauta@nkrm.org.mk
02	Афрдита БИЛАЛИ	Братство Единство 66	046/781-556 070/578-438 afrdita.bilali@nkrm.org.mk
03	Сашо ЃУРЧИНОСКИ	Маршал Тито 52	046/782-050 070/249-798 saso.gjurcinoski@nkrm.org.mk

2400		СТРУМИЦА	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Соња БОЖИНКОЧЕВА	Ленинова 66	034/346-500; 034/330-526 070/306-111 sonja.bozinkoceva@nkrm.org.mk
02	Данка ВАСИЛЕВА	Ленинова 1	034/343-758 072/261-783 danka.vasileva@nkrm.org.mk
03	Аница МАЏУНКОВА	Ленинова 12	034/345-533 070/618-298 anica.madzunkova@nkrm.org.mk
04	Јанко МИЛУШЕВ	Ленинова 42	034/345-850 070/214-050 janko.milusev@nkrm.org.mk
05	Верица ПАНОВА СТЕВКОВА	Ленинова 66	034/347-700; 034/348-700 070/253-434 verica.panova@nkrm.org.mk
06	Данче ШЕРИМОВА	Маршал Тито 2	034/320-400; 034/321-000 070/309-400 dance.serimova@nkrm.org.mk

1200		ТЕТОВО	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Ирфан АСАНИ	ЈНА 28 лок.5	044/333-451 070/389-489 irfan.asani@nkrm.org.mk
02	Тодор БОШКОВСКИ	ЈНА 61	044/332-077 070/329-127 todor.boskovski@nkrm.org.mk
03	Снежана ЃОРЃЕСКА- ВИДОЕСКА	ЈНА 10	044/331-848 070/568-488 snezana.g-vidoeska@nkrm.org.mk

#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
04	Милаим ЕМУРЛАИ	Илинденска 79	044/331-520 milaim.emurlai@nkrm.org.mk
05	Наџи ЗЕЌИРИ	Дервиш Цара 35	044/345-207; 044/345-208 070/256-114 nadzi.zekiri@nkrm.org.mk
06	Ариф ИБРАИМИ	ЈНА 41/А	044/331-689 071/717-799 arif.ibraimi@nkrm.org.mk
07	Весна МАСЛОВАРИЌ- КОСТОВСКА	Благоја Тоска 214/1	044/351-999 071/772-123 vesna.maslovaric-kostovska@nkrm.org.mk
08	Енвер МУСТАФИ	ЈНА 28 лок.1	044/333-208 070/224-045 enver.mustafi@nkrm.org.mk
09	Ариф НЕЗИРИ	Мехмет Паша Дерала 2	044/377-900 075/222-233 arif.neziri@nkrm.org.mk
10	Иво СЕРАФИМОСКИ	ЈНА 2	044/333-370 070/263-663 ivo.serafimoski@nkrm.org.mk
11	м-р Ненад ТРИПУНОСКИ	Дервиш Цара 2	044/336-014 070/321-885 nenad.tripunoski@nkrm.org.mk
12	Љилјана ТРПОВСКА	Илинденска бб	044/341-400 070/240608 ljiljana.trpovska@nkrm.org.mk
13	Зоран ЧУКЕЛОВСКИ	ЈНА 53	044/331-599 070/814-401; 077/976-970 zoran.cukelovski@nkrm.org.mk

2000		ШТИП	++389
#	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01	Лидија ИЛИЕВСКА	Ленинов Плоштад 2 Пробиштип	032/482-567; 032/481-999 070/264-167 lidija.ilievska@nkrm.org.mk
02	Ленче КАРАНФИЛОВСКА	Кеј Маршал Тито 35	Т/Ф: 032/385-341 lence.karanfilovska@nkrm.org.mk
03	Соња КАТРАНЦИСКА- КИМОВА	Кузман Јосифовски 2	032/382-165 075/433-266; 071/796-806 sonja.k-kimova@nkrm.org.mk
04	Искра КИРОВСКА	Кузман Јосифовски Питу 2	032/609-477 075/368-962; 070/210-962 iskra.kirovska@nkrm.org.mk
05	Лидија РИБАРЕВА	Ванчо Прке 72/1	032/380-807; 032/607-808 070/368-808; 075/368-808 lidija.ribareva@nkrm.org.mk
06	Лидија СИМОНОВА- ТРАЈЧЕВА	Тошо Арсов 55 лок.5	032/391-070 070/336-602 lidija.s-trajceva@nkrm.org.mk
07	Мијалчо ЦОНЕВСКИ	Страшо Пинџур 2	032/380-690; 032/380-630 070/264-310 mijalco.conevski@nkrm.org.mk